

LIBIJSKI PREDSEDNIK ODPOTOVAL V FRANCIJO

Ocena položaja na Bližnjem vzhodu - Tito povabljen v Libijo

TOKIO, 23. — V Tokiu je nenadoma umrl zaradi pljučnice minister za finance Kiichi Aichi. Minister, ki je bil star 67 let, je umrl samo tri ure po sprejemu v polnišnico. Ministrstvo za finance po sedaj začasno prevzel predsednik japonske vlade Tanaka.

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET JE RAZPRAVLJAL O ENERGETSKI KRIZI

Zagotovljeno normalno obratovanje avtobusov ACEGAT v mestnem prometu

Odbornik Hreščak je obrazložil razloge za premestitev Miklavževega sejma v Drevored R. Gessi

Župan Spaccini je na včerajšnji seji tržaškega občinskega sveta odgovoril na razna vprašanja v zvezi z zalozami nafte, bencina in drugih tekočin goriv, oziroma energetskimi rezervami na splošno. Župan je uvodoma dejal, da gre za obsežno vprašanje, ki je v pristojnosti vlade in da se krajevni upravitelji oddahnilo, ki je vlada sprejela ustrezne ukrepe in s tem prevzela odgovornost.

Vendar pa je bilo tudi v krajevnem okviru treba marsikaj narediti in se bodo zato v ponedeljek na prefekturi sestali predstavniki vseh zainteresiranih krajevnih ustanov. Občina je že naredila teden popis vseh svojih potreb, zalog in razpoložljivih zmogljivosti za ustvarjanje zaloga. Občina je že pred dnevi sprejela vrsto ukrepov za zmanjšanje potrošnje goriva. Predvsem pa je se občina zanimala za cestne prevoze, saj porabijo avtobusi mesečno 310 ton goriva in je sprva kazalo, da bodo dobave znižali za eno četrtno, kar bi pomenilo za toliko tudi znižati mestni promet. Tak ukrep bi bil absurd in je za serijalno dokončno odstranjen vsaka bojazen, ker so dobave zagotovile krajevnemu čistilnici ESSO in Total. Župan je nato govoril tudi o ogrevanju bolnišnic, sol in drugih javnih zgradb in dejal, da bodo o vsem tem v ponedeljek govorili na prefekturi.

V zaključku svojih izjav je župan omenil stike, ki jih je imel s krajevnimi čistilnicami, ki so zagotavljale prednost pri dobavih krajevnemu prebivalstvu, saj čistilnice povzročajo težave in je prav da v takih primerih poskrbe za krajevne potrebe.

Nacelnik komunistične svetovalske skupine Rossetti je ostro polemiziral z izjavami župana in najprej ugotovil, da je tudi za krizo na Srednjem vzhodu delo kriva italijanska vlada, ki se dolgo let ni zanimala in ki ni podpirala Arabcev. Vendar pa trenutna kriza z gorivom v Italiji ni odvisna toliko od mednarodnih dogodkov, ker je zalog nafte in derivatov v Italiji dovolj in gre v prvi vrsti za špekulacije petrolejskega kapitala. Rossetti je nato govoril o položaju v Trstu, kjer je kar pet čistilnic in kjer zmanjkuje bencin in gorivo za ogrevanje. V razpravo sta nato posegla še demokristjan Sai in socialdemokrat Lanza.

Odbornik Hreščak je nato odgovoril na razna vprašanja o premestitvi Miklavževega sejma iz Drevoreda R. Gessi, septembra v Drevored R. Gessi, kot je to včeraj dokončno sklenil občinski odbor. Odbornik je ta sklep utemeljil najprej z resnimi težavami, ki jih povzroča za promet Miklavžev sejem in ki so se sedaj še zaostrile, saj je v teku reorganizacija

V PONEDELJEK PRVO PREDAVANJE V AVDITORIJU

Prof. Guido Quazza (Turin) o fašizmu v političnih razpravah in zgodovinskih raziskavah

Vrsta konferenc o fašizmu in italijanski družbi

V Avditoriju se bo v ponedeljek začel cikel zanimivih predavanj o fašizmu in italijanski družbi. Govoril bodo znani antifašisti in predvsem poznaveži razmer ter zgodovinarji, ki bodo iz raznih zornih kotov orisali položaj v črnem obdobju. Prvo predavanje bo 28. t. m. ob 20.30 v Avditoriju v UL Tor Bandana: o «Fašizmu v političnih razpravah in v zgodovinskih raziskavah» bo govoril ravnatelj pedagoške fakultete na turinski univerzi prof. Guido Quazza. Quazza je bil v mladih letih partizanski poveljnik na področju Bielle in se je kasneje politično udejstvoval v socialistični stranki. Trenutno je predsednik turinskega «Odporniškega krožka», lani pa je nadomestil Ferruccio Parricia v predsedstvu Državnega zavoda za proučevanje zgodovine odporniškega gibanja.

Konference, ki se bodo izvršile od 25. februarja prihodnjega leta, organizirata Institut za srednjeveško in moderno zgodovino tržaške univerze in Deželni institut za zgodovino odporniškega gibanja v Furlaniji - Juljski krajini.

Po ponedeljkovem predavanju bodo konference kakor sledi: Ponedeljek, 3. decembra: Giorgio Rochat (docent na milanski univerzi) — «Krajevna, vojska in fašizem».

Ponedeljek, 10. decembra: Ester Fano Damascelli (docent na rimski univerzi) — «Kapital in fašizem».

Ponedeljek, 21. januarja: Giovanni Miccoli (docent na tržaški univerzi) — «Cerkev in fašizem».

Ponedeljek, 28. januarja: Nicola Tranfaglia (docent na turinski univerzi) — «Sodstvo in fašizem».

Ponedeljek, 4. februarja: Enzo Colliotti (docent na tržaški univerzi) — «Diplomacija in fašizem».

Ponedeljek, 11. februarja: Mario Isnenghi (docent na padovski univerzi) — «Kulturne ustanove, tisk in fašizem».

Ponedeljek, 18. februarja: Claudio Pavone (iz osrednjega državnega arhiva) — «Državni upravni organi in fašizem».

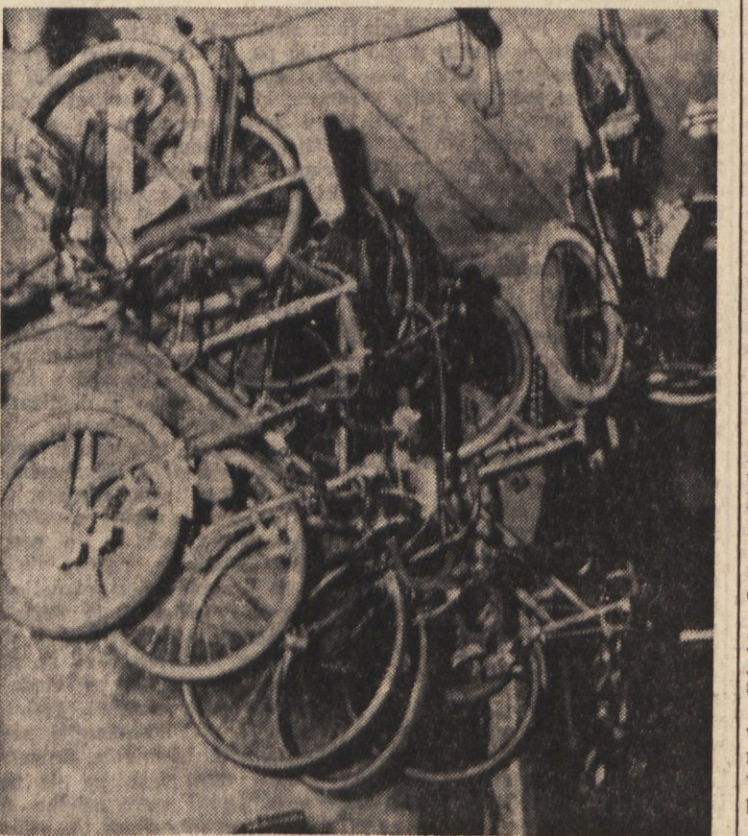
Ponedeljek, 25. februarja: Vittorio Foa (sindikalist) — «Sindikat in povojna obnovitev».

Z ŽUPANOV ODRVEDBO

Od danes popoldanska zapora večine lekarn

Z današnjim dnem stopi tudi v Trstu v veljavo novi pravilnik o delovnem urniku lekarn. Odslej bodo lekarnarje, izmenično, zaprte tudi ob sobotah popoldne in ponedeljkih zjutraj. Poklicna zbornica lekarnarjev zagotavlja, da bo zaprtje lekarn organizirano tako, da bodo občani imeli vedno na razpolago potrebne lekarnarje.

Tako bodo občani našli, pred vrati zaprtih lekarn, tablico z naslovom najbližje odprte lekarnarje.

Kolesa gredo zopet dobro v promet

prometa. Akvedot pa presekaajo hitre prometne žile, poleg tega pa bi se na tem celotnem področju zelo zaostrilo stanje s parkirišči. Nič manj pa ni važno dejstvo, da se je povsem spremenil značaj Miklavževega sejma, ki sedaj ne služi več otrokom in ki se je pretvoril v novo vrsto krošnjaške trgovine, v kateri skoraj ne sodelujejo krajevni trgovci, tako da je odpadel prvotni in resnični smisel tega sejma.

Važno obvestilo Sindikata slovenske šole

Tajništvo sindikata obvešča članstvo, da bo odborov seja v torek, 27. t. m. ob 17.30 in da bo odbor med drugim razpravljal tudi o socialnem zavarovanju in o nezadovoljstvu z delom.

● Drevi ob 20. uri bo deželni tajnik KPI inž. Anton Cuffaro govoril v krožku «Che Guevara» o politični liniji komunistične partije.

TREBA JE OKREPITI AVTOBUSNE ZVEZE Z OKOLICO

Vladni ukrep o prepovedi vožnje bo prizadel gostilne na Krasu

Trgovci s kolesi so razprodali zaloge - Včeraj zopet vrste pred črpalkami onstran meje

Vladni ukrep za omilitve energetske krize ni še stopil v veljavo (razen podzračne goriva), vendar pa je že izrazil živahne komentarje pri Tržačanih. Največ se govori seveda o prepovedi vožnje ob nedeljah in praznikih in o posledicah, ki jih bo imel Trst in okolica zaradi tega ukrepa. Manj zanimanja je za vse ostale točke, od omejitve hitrosti do zaprtja bencinskih črpalk ob sobotah in nedeljah in skrajšanja televizijskih sporedov, ki se bodo morali zaključiti najkasneje ob 23. uri, istočasno kot zadnje predstave v kinodvoranah in gledaliških predstavah.

Kaj pomeni za naše mesto prepoved vožnje ob nedeljah in praznikih? V tržaški pokrajini je avtobusna mreža zelo slabo razvita. Avtobusi le redkokdaj dosegajo vasi na Krasu, nekatere izmed njih pa bodo popolnoma odrezane od sveta. Vladni ukrep pomeni tako hude udarce našim gostilničarjem, ki so delali predvsem ob nedeljah in praznikih in so si s svojo gostoljubnostjo in dobro postrežbo pridobili stalne goste. Prav sedaj, na zimsko meseco, ko ljudje ob nedeljah hodijo na krajsje izlete, je za gostilničarje sezona najboljše. Popolnoma isto lahko rečemo o gostilnah onstran meje, ki bodo izgubile skoraj vse goste.

Vladni ukrep pa ne pomeni le izgube za naše gospodarstvo. Maršsko bo imel od tega dobiček. Na prvem mestu so nedvomno lastniki kinodvoran in javnih lokalov v mestu. Tržačanom ne bo preostalo drugega, kot da se sprehodijo po mestu, sedejo v restavraciji ali si ogledajo film, če že ne bodo hoteli obsejati v naslanjaju pred televizorjem. Ko smo že pri dobičku, naj povemo še, da je v Trstu nakup kolesa zelo težaven. Včeraj smo telefonirali nekaterim trgovcem s kolesi in le v eni trgovini imajo še precejšnje zaloge; drugod so zaloge izčrpali in tudi naročila so tako velika, da se precej časa ne bodo mogli zadovoljiti vseh poprosilcev.

Kako se bo obnesel ta vladni ukrep je še vprašanje. Tržačani so očitajno precej disciplinirani in bodo verjetno sprva spoštovali prepoved kroženja.

Toliko glede prepovedi prometa. Kar se tiče podzračne goriva, moramo se povedati, da so se včeraj po daljšem času spet pojavile vrste tržaških avtomobilov na bencinskih črpalkah onstran meje. Po četrtkovni podzračni je prihranilo pri litru bencina 30 lir, obenem pa ni treba iskati goriva od črpalke do črpalke, kar je potrebno v Trstu, kjer se vedno primanjkuje bencina.

V VELJAVI OD 1. DECEMBRA Zimski urnik brivcev

Na željo združenja tržaških obrtnikov je tržaški župan uvedel majhno spremembo v zimskem urniku brivcev.

Premiera drame «Kaplan Martin Čedermac» in igralski jubilej Staneta Raztresena

Dognana oratorijska uprizoritev v režiji Maria Uršića - Priznanje jubilaru za njegovo zvestobo slovenskemu gledališču in za igralske kreacije

Benedičić čestita slavljenju

Sinočnja, druga premiera Stalne slovenskega gledališča v sezoni 1973-74, je potekala v znamenju dvojne slovesnosti: prvo je vsekakor predstavljala krstna odskura uprizoritve domačega dela oziroma dramatisacije s specifično slovenskega jezika, drugo pa igralski jubilej člana SSG Staneta Raztresena, ki je v vlogi kaplana Martina Čedermaca v istoimenski drami praznoval 40-letnico svojega nastopanja na slovenskih poklicnih odrih.

Grabnarjeva dramatisacija slovenskega romana «Kaplan Martin Čedermac» je že sama po sebi pogojena uprizoritvenimi koncepti. Dramatizator je namreč izluščil iz romana le pomensko bistvenost direktnega govora nastopajočih in v svoji odskuri projekciji stiral dogajanje na notranji duševni boj Martina Čedermaca skozi zaporedje prizorov, ki se vrstijo v tako umaknili v bolj stilizirano ozadje z od skrajnosti zreducirano sceno in odskirni rekviziti, da je lahko stopil v ospredje Čedermacov lik in skozi njega gola, tragična beneška resnica popotelekega časa, katerega trpkost bolečina se odmeva med beneškimi dolinami.

Oratorijska oblika uprizoritve je bila sprito tega najbolj ustreznega, če že ne edino možna in režiser Mario Uršić je v tem okviru postavil na oder stilno izredno čisto in igralsko nadrobno izdelano predstavo, ki ji kljub zunanji asketski podobi in pomanjkanju tradicionalne dramske strukture ni manjkalo notranje napetosti. Seveda je k temu prispevala tudi scena Edvarda Zajca, svetlobno zastrnjena v ožadiju in s projekcijskimi svetlobnimi žarkovi v ospredju, in pa scenška glasba Ivana Mignozija, ki je z

cev. Od 1. decembra dalje bodo brivnice odprte ob ponedeljkih, torekkih, četrtkih, petkih in sobotah ob 8. do 12.30 in od 15. do 19. ure; ob sredah bodo odprte le od 15. do 19. ure; ob dnevi pred prazniki bodo odprte od 19.30.

ZAGONETEN DOGODEK

Oče pripeljal ranjenega in pretepenega sinčka v bolnišnico in izginil

Včeraj okoli 18. ure je Dante Marini iz UL Vidali 4 pripeljal v otroško bolnišnico Burlo Garofolo svojega 21 mesecnega sinčka Marca in takoj izginil. Zdravniki so nemudoma pregledali otroka, ki je precej krvavel in je imel več ran po telesu, obraz pa je imel precej opraskan. Po podlupitvah na rokah in nogah bi se dalo sklepati, da je bil otrok zadnje čase večkrat pretepen in celo dalj časa privezan.

Zaradi tega so zdravniki nemudoma obvestili policijske organe, ki so uvedli preiskavo.

«ODPRTO PISMO» SINDIKATOV

Za temeljito preureditev poštnih storitev v Trstu

Pereče pomanjkanje osebja

Da pošta zadnje čase slabo deluje, verjetno ni za nikogar tajnost. Pisma prejemamo z zamudo do dveh ur, kar je za celotno državo, da ne omenimo, da moramo za nekatere pošiljke čakati več tednov. Na sodišču skoraj ne mine dneva, da ne odlože kakšno obravnavo, kar je očitno posledica prepozno prejeto sodno obvestilo.

K temu so se sedaj glasili sindikati uslužbenecv poštnega sektorja, ki bi radi seznanili javnost z nastalim položajem in vzroki, zaradi katerih pošta slabo deluje. Napisali so «pismo javnosti», ki ga v izveščku objavljamo.

Pisma, ugotavljajo pokrajinski sindikati poštinskih uslužbenecv FIP, CGIL, SILP, SILULAP, CISL in UIPOST, dostavljamo z zamudo, brzojavke prejemamo, večkrat z opozorilom, da bo dostava tveganja. Dostavljanje nujnih pošiljk izročila pošta uprava zasebnim agencijam, kar seveda stane veliko več. Desetine podjetij, ki so zaprosila za «teleks», niso na to prejela ustreznega odgovora.

«Poštno osebje za nastalo stanje ne nosi nobene krivde», poudarjajo sindikati. To pa zato, ker je na poštah premalo osebja. Ni namreč naključje, da pošta krči svoje izdatke s tem, da ne dopušča osebju tedenskega kompenzativnega počitka, opravljanje nadur (te plačuje 400 lir na uro). Še več, osebje čaka že več mesecev, kdaj jim bo pošta uprava izplačala dozorili znesek za nadure. Pošta uprava je, končno, preveč centralizirana. Pokrajinski in področni organi PTT nimajo nobene avtonomije.

Kaj zahteva, torej, poštno osebje? Predvsem izboljšanje storitev PTT. Sindikati osebja so izdelali tudi nekaj stvarnih predlogov, med katerimi je predvsem zahteva, naj pošta uprava zaposli večje število novih uslužbenecv (pri tem naj se razpiše natečaj na osemletno doživetje Furlanije-Juljske krajine).

Periferne upravne organe PTT je treba okrepiti, predvsem pa jim je treba priznati določeno samostojnost pri ukrepanju. V Trstu in drugih področjih je treba urediti centrale «teleks», kar naj omogoči podjetjem lastno povezavo in ustrezno razbremenitev poštne službe.

Službo razdeljevanja pošte je treba reorganizirati, zaključujojo sindikati svoje pismo. V ta namen

DVOJNA SLOVESNOST V KULTURNEM DOMU

Zborovskimi akordi soustvarjala razpoložensko ozračje.

Fossem v svojo oratorijsko konceptom je bila tudi igra, ki je sponela na osrednjem liku kaplana Martina Čedermaca oziroma na močni igralski kreaciji Staneta Raztresena, ki je s skupnimi potezami in zadržanim, predarno dozanim govorom izrisal lik beneškega duhovnika, trdnost dragega v narodnostni zvestobi, upornika proti fašistični oblasti in cerkveni hierarhiji, obsojaleca na silija nad slovenskim beneškim ljudstvom.

V trojni vlogi fašističnega poročnika, čedajškega prefekta in v edemškega duhovnika, potemakem v vlogi predstavnika posvetne in cerkvene oblasti, ki je z roko v roki tlačila beneške Slovence, je nastopil Anton Petje (imeniten zlasti kot Čedermac), zelo lep in tople lik Čedermacove sestre Katine je ustvarila Zlata Rodoskova, v ostalih, po pomenu bolj ali manj izenačenih vlogah, pa so nastopili Stane Starešinič, Alojz Milčič, Danilo Turk, Mira Sardočeva, Miranda Caharija, Joško Lukeš, Bogdana Bratuževa, Rado Nakrst, Adrijan Rustja, Silvij Kobal in Leli Nakrstova.

Občinstvo, med katerim so bili tudi gostje iz Beneške Slovenije in številni predstavniki gledališča in kulturnega življenja iz Slovenije, je predstavilo sprejelo z aplavzi priznanja za vse, v prvi vrsti pa seveda za jubilarita Staneta Raztresena, kateremu je bil v celoti posvečen drugi del sinočnjega umetniškega večera.

S krajsimi nagovori sta jubilarita počastila najprej ravnatelja gledališča dr. Filibert Benedičić in v imenu kolektiva SSG Joško Lukeš.

Med občinstvom, ki je v izredno velikem številu napolnilo dvorano, so bili posebno dragi gostje žurniki in kaplani ter prosvetni delavci iz Beneške Slovenije, gostje s Koroske ter predstavniki kulturnega in gledališkega življenja iz Slovenije. Vsi so s toplimi aplavzi nagradili vse nastopajoče za res lepo igrano, posebno tolihi priznanja pa je bil deležen jubilarit in nosilec glavne vloge Stane Raztresen.

Na drugi se mu je najprej zahvalil za 40-letno zvestobo slovenskemu gledališču in posebej je za 28-letno umetniško delo v Stalnem slovenskem gledališču v Trstu direktor SSG dr. Filibert Benedičić, nato pa mu je spregovoril v imenu igralnega in delovnega kolektiva SSG Joško Lukeš. Dejal je med drugim: «Življenjska pot, ki si jo premeril kot mlad igralec v Ljubljani, je dala plemeniti in globok pečat tvojemu delu v zamejstvu, delu za tvoje rojake katoliških materina beseda je bila dolga leta zatirana in teptana. To besedo si nosil, kakor je dejal kaplan Čedermac, kakor lučko med ljudi in jo čval, da ni ugasnila.»

V imenu Slovenske kulturne - gospodarske zveze je jubilaritu Raztresenu priznati nacelnik komisije za kulturo Miroslav Kosuta in mu v znak priznanja za umetniško in prosvetno delovanje med našimi ljudmi v zamejstvu in v matini domovini izročil zlato plaketo. Čestitke so mu na uro izrekli še predstavnica Mestnega gledališča ljubljanskega, igralec Aleksander Vatič v imenu Drame SNG iz Ljubljane in v imenu združenja dramskih, umetnikov Slovenije ter prečital pismo, v katerem mu slovenski kolegi izrekajo priznanje za zvestobo slovenskemu gledališču. Za njim mu je čestital še predstavnik Krščanske kulturne zveze iz Celovca ter predstavnik Prosvetnega ozra Prake - Kontovel. Članica SSG Zlata Rodoskova pa je nato prečitala še celo vrsto pism in brzojav, ki so jih Stanetu Raztresenu ob njegovem jubileju poslale številne kulturne in prosvetne ustanove, med katerimi ob osrednji prosvetni organizaciji v Trstu in Gorici, ostala slovenska poklicna in amaterska gledališča, prosvetna društva, nekatere šole iz našega zamejstva in iz Slovenije, v katere je Raztresen ponesel svojo umetniško besedo ter še številni zasebni iz vrst zamejskih in matičnih kulturnih delavcev ter zvestih obiskovalcev gledališča.

Jubilarit, ki je dobil ob tej priložnosti tudi mnogo čestitk in darov, se je vsem in za vse vidno gane zahvalil. Svoj pozdrav je še posebej namenil prisotnim beneškim duhovnikom in prosvetnim delavcem in zaključil z Benkovimi besedami mladini o lepoti slovenskega jezika j. k.

NA REPENTABRU

Nov šolski odbor Združenja staršev

Prejšnji četrtek se je v osnovni šoli na Repentabru sestel šolski odbor Združenja staršev, ki je povabil na sejo druge starše in učno osebje. Glavna točka dnevnega reda je bila razprava o proslavi poimenovanja šole po A. Gradniku, ki bo v nedeljo, 2. decembra ob 16. uri. Ob koncu razprave so izvolili nov šolski odbor.

SEJA ODBORA SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE

V torek, 27. t. m. bo ob 17.30 odzborov seja. Na dnevnem redu bodo: izvršeno delo, dokončana izpolnitve posameznih odskov, socialno zavarovanje (ENPAS), morebitna celodnevna stavka in razno.

Tajništvo priporoča odbornikom, naj se seje gotovo in točno udeležijo. Dobrodošli tudi člani, ki hočejo prispevati k razpravi o socialnem zavarovanju.

Pretep v koronejskih zaporih

V koronejskih zaporih je prišlo včeraj do pretepa med dvema kaznjencema. 23-letnega Franca Clementija, ki je bil že večkrat obsojen in čaka še na sodno obravnavo, so morali odpeljati v bolnišnico, kjer so mu ugotovili hude krvavitve in dve rani, eno v višini srca in drugo ob levem ramenu.

Kot kaže, je prišlo do spora med Clementijem in nekim drugim tujcem, ki je z njim delil celico. Vzroki spora niso znani, kot so tudi zavite v temo vse druge podrobnosti; preiskavo je namreč uvedlo vodstvo zapora, ki ni izdalo nobenega poročila. Clementi, ki je zastražen na kirurškem oddelku, se bo moral zdraviti 10 dni.

TRŽAŠKA POKRAJINA

Razpis natečaja

V smislu člena 7 zakona št. 14 od 2. februarja 1973

se opozarja

da je pokrajinska uprava sklenila razpisati na način, kot ga predvideva člen 1 odst. a) istega zakona naslednja dela in sicer v smislu odstopnega niza celotnih predvidenih stroškov, kot jih navajamo v naslednjem:

Postavitve ograje okoli pokrajinskega zavoda za pomoč materam in otrokom v UL Modiano — Izključna vsota 4.590.000 lir.

Ogradišče pokrajinskega laboratorija za higieno in profilakso v UL Lamarmora — Izključna vsota 4 milijone 821.000 lir.

Pleskanje vrat in oken na tehničnem zavodu «Leonardo da Vinci» — Izključna vsota 9.400.000 lir.

Popravila na oknih in vratih na tehničnem zavodu «Leonardo da Vinci» — Izključna vsota 3.850.000 lir.

Prošnje za vabilo na zgoraj navedene natečaje morajo prispeti najkasneje do 12. ure 30. novembra t. l. na pokrajinsko upravo v Trstu, Trg Vittorio Veneto 4.

Predsednik
(dr. Michele Zanetti)

Razstave

V Galeriji Cartesius razstava malih kipov in risb tržaškega kiparja Uga Caraja. Razstava bo trajala mesec dni.

V Tržaški knjižarni, UL sv. Frančiška 20: do 30. t. m. razstavlja oja Pavle Zamar iz Pirana.

V Galeriji Loža v Kopru, Titov trg 4: do 30. t. m. razstavlja Stefan Flaninc.

V galeriji «La Lanterna», UL sv. Nikolaja 6: razstava grafike Salvadora Dalija.

Včeraj-danes

Danes, SOBOTA, 24. novembra JANEZ
Sonce vzhaja ob 7.17 in zatone ob 16.27 — Dolžina dneva 9.50 — Luna vzhaja ob 6.59 in zatone ob 15.58.
Jutri, NEDELJA, 25. novembra KATINARA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10,9 stopinje, najnižja 9,1, ob 19. uri 10,8 stopinje, zračni tlak 1028,5 mb, stanovitven, veter 6 km na uro, vlaga 78-odstotna, nebo oblačno, m — je mirno, temperatura morja 13,5 stopinje

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 23. novembra 1973 se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo pa je 11 oseb.

UMRLI SO: 6 dni star Adriano Del Pin, 75-letna Lucia Grassi por. Godas, 75-letna Giuditta Cesaratto vd. Cesaratto, 82-letni Massimo Cocchi, 70-letna Maria Anna Pascolat vd. Mosco, 54-letni Mario Trasi, 67-letni Giacomo Godina, 56-letni Romano Grego, 90-letna Elena Kolar, 76-letni Enrico Toros, 80-letni Giovanni Battista Bersano - Parodi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)
Busolini, UL P. Revoltella 41; Pizul - Cignola, Korzo Italia 14; Prednini, UL T. Vercellio 24; Serravallo, Trg Cavana 1.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)
All'Esculapio, UL Roma 15; INAM, Al Cammello, Drevored XX, septembra 4; Alla Maddalena, Istrska ulica 35; Chiari - Crotti, UL Tor S. Piero 2.

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar	628,75
Funt šterling	1.492,—
Švicarski frank	197,—
Francoski frank	137,—
Nemška marka	237,50
Avstrijski šilling	32,50
Dinar: debeli	37,—
drobni	37,—

MENJALNICA vseh tujih valut

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst	Kulturni dom
Štiridesetletnica gledališkega dela Staneta Raztresena	
France Bevk — Boris Grabnar	
KAPLAN MARTIN ČEDERMAC	
(Dramatisacija romana)	
Scena: EDVARD ZAJEC	
Kostumi: MARIJA VIDAU	
Glasba: IVAN MIGNOZZI	
Režija: MARIO URŠIČ	
Danes, 24. novembra ob 21. uri — ABONMA RED B	
Razpored predstav	
glej pod rubriko «Gledališča».	

Gledališča

KULTURNI DOM STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst
Danes, 24. t. m. ob 21. uri F. Bevk - B. Grabnar «Kaplan Martin Čedermac» za abonma red B — prva sobota po premieri.

Po skupni poti

40 delovnih organizacij in dva inštituta so s podpisom sporazuma ustanovili »Združenje kemične industrije«

LJUBLJANA, 22. nov. — Danes so pooblaščen predstavniki 40 delovnih organizacij slovenske kemične industrije ter kemijskega inštituta Boris Kidrič in inštituta Jožef Stefan podpisali samoupravni sporazum o ustanovitvi poslovne skupnosti »Združenje kemične industrije«.

O pristopu k sporazumu bo kasneje razpravljali in odločali dve delovni organizaciji in sicer INA Lendava po sklenitvi samoupravnega sporazuma v okviru INE (ki je zdaj v razpravi), BAYER Pharma pa po soglasju z zunanjim partnerjem. K sporazumu nista pristopili dve delovni organizaciji: celjski ETOL, ker preusmerja svojo proizvodnjo v predelavo živilske stroke in kemično tovarna Podnart, ki se vključuje v proizvodnjo kovinske stroke.

Za sporazum in ustanovitve poslovne skupnosti se je torej izrekla večina, 20.000 delavcev slovenske kemične industrije, ki s svojo proizvodnjo dosega 3–4 odstotke celotnega dohodka slovenske industrije in rudarstva, njen delež v okviru proizvodnje jugoslovanske kemične industrije pa znaša okrog 15 odstotkov. »Podatka pričata o relativni zaostalosti razvoja te panoge, zato je naša naloga, da zamujeno čim hitreje nadoknadimo. To je osnovna naloga poslovne skupnosti, ki mora dobiti svoj odraz v

družbenih načrtih razvoja Slovenije in Jugoslavije,« je v uvodni besedi ob podpisu sporazuma poudaril predsednik koordinacijske komisije za povezovanje v kemični industriji Lev Premru. »Zastavljene razvojne naloge bomo lahko uresničili le, če se bomo v konstruktivno delo vključili vsi, če bomo združevali delo, pamet in sredstva, čeprav bo to zahtevalo včasih tudi zavestno odrekanje določenim lastnim ciljem zaradi strateško razvojnih skupnih programov. Zavedati se moramo, da odgovornost za razvoj prevzemamo sami, da so nas za to pooblastili naši delovni ljudje, ki so čutili, da lahko le s skupnimi akcijami dosežemo začetni cilj in premostimo vse težave.«

ZDRAVKO STEFANČIČ

GNEČA NA SIDRIŠČU — Letos so v koprski luki pretovorili precej več generalnega blaga kot lani. Redki so tudi dnevi, da na raztovor, oziroma natovor ne bi čakalo vsaj nekaj ladij. Na sliki: pred nekaj dnevi je bila na sidrišču v koprskem zalivu precejšnja gneča. Foto: D. Grča

Pridi v Calypso, rojakinja

Med našimi zdomci na Nizozemskem je veliko nekvalificiranih delavk — Mlajše padajo pod udar zakona o manjšem plačilu za »mladoletnike«, ki sicer stimulira šolanje domačih delavcev

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

ROTTERDAM, nov. — »Kam greš ti na kosilo?« — »Daj, gremo k Duletu!« Okoli dveh je v postaji podzemeljske železnice pod »Centrala Station« v Rotterdamu slišati na vsakem koraku jugoslovansko vseh mešanih jezikov in dialektov. Iz bližnjega kina »Calypso« se množica seli v metro, potem pa v »Balkan-Restaurant«, kot se imenuje ta posebna zvrst jugoslovanskih gostišč po vsej Zahodni Evropi. Se zmenijo se ne, če jih upadljivo opazuješ in jim z zvedavim pogledom poveš, da si tudi ti nekako njihov rojak. Kdo pa še zdaj sploh išče rojaka, saj bi se jim bilo treba prej izogniti, toliko jih je na vsakem koraku. Tudi v Rotterdamu.

Za Španci, Turki in Grki so Jugoslovani na Nizozemskem na četrtem mestu: od kakšnih sto tisoč vseh tujih delavcev je naših okoli 12.500, od teh pa nad tri tisoč tistih imenitnih, ki jim učenico pravimo »detaširanje«.

»Čeprav je to razmeroma majhna dežela, pa Nizozemska ustreza našim željam pri zaposlovanju v tujini: tu za posluževanje skoraj izključno nekvalificirane delavce, pravzaprav delavke, in tu tako rekoč ni »ilegalcev«, nam opredeljuje nizozemsko posebnost sekretar za delovno silo v jugoslovanskem veleposlaništvu v Haagju Miodrag Marković. Skoraj vsi delavci so prišli na delo preko naših zavodov za zaposlovanje in tudi to je velika prednost, če pomislimo na velike težave z »ilegalci« v Avstriji ali ZR Nemčiji.

Povsod sicer ne bi nale tei ravno na gručo Jugoslovancev blizu glavne železniške postaje — toda Rotterdam je daleč najpomembnejše »jugoslovansko« mesto, saj dela samo tu preko polovice vseh Jugoslovancev v deželi (oko 6000). Na »Centrala Station« tudi ne prihajajo zato kot rojaki v Münchnu ali Stuttgartu, marveč zato, ker imajo blizu postaje svoj ki no. Vsako nedeljo ob enajstih jih prizadevajo socialni delavci Sime Milojević poudarja v »Calypsu« kakšen jugoslovanski film. Kot redko kje v drugih zdomskih območjih tu pedantno poteka napovedani program. Obisk je vedno dober, tudi zato, ker se tukajšnji naš živeli dosti težje znajde sam in je razmeroma močnejše navezan na srečanja z rojaki kot pa oni rojaki preko meje v Nemčiji.

Vsi otroci imajo naš pouk

Ker so na Nizozemskem močno zastopana naša podjetja s svojimi delavci, se je ravno okoli teh zbralo tudi največ naših otrok. Pravi »Gastarbeterkinder« so mlajši in mnogi še brez družin. Kakšnih 150 otrok ima v Rotterdamu pet naših učiteljev. Pa še dopolnili razred gimnazij, ki snujejo. Učiteljice so iz vrst žena naših »detaširanih«, plačajo pa jih nizozemski »stichting«.

Kdo pa so »stichting«? To je nizozemska posebnost, ki bi jo le stežka primerjali z nemškimi »Arbeiterwohlfahrten«. Dobrodelne organizacije, če izrazimo kakšnih 15 izoliranih delavcev, ki so jih poslale sem Termika in Izolit iz Ljubljane ter Varstroj iz Lendave. Pa še ti so raztreseni po deželi, gradbiščih. Seveda je drugače z naselbinami starih izseljencev, ki pa živijo drugačno

čujejo jugoslovanske učitelje, izbira pa jih naša ambasad, ki preverja njihove strokovne sposobnosti. Poleg Rotterdamu so jih nastavili še tri v Amsterdamu, in to za 30 učencev, ter eno v Vlissingenu.

Radio Hilversum oddaja vsak dan za eno skupino tujih delavcev. Tako poslušajo Jugoslovani svojih 20 minut ob sobotah. Naša podjetja so oskrbela svoje delavce z domačim tiskom. Na večjih železniških postajah ga tudi prodajajo.

»Naše« v »Jugoslovansk« pa je v Nizozemski skoraj izključno skrbno in hrvaško. Tu praktično ni Slovenščine, če izrazimo kakšnih 15 izoliranih delavcev, ki so jih poslale sem Termika in Izolit iz Ljubljane ter Varstroj iz Lendave. Pa še ti so raztreseni po deželi, gradbiščih. Seveda je drugače z naselbinami starih izseljencev, ki pa živijo drugačno

življenje kot zdomci, saj so nizozemski državljani. Naši so večinoma iz Srbije, delno pa še iz Makedonije in BiH. Klasične »gastarbeterker« gospodarske panoge so na Nizozemskem živilska industrija (predelovanje rib in kmetijskih izdelkov), tekstilna industrija ter gostinstvo in bolnišnice.

Sindikati so na Nizozemskem tudi razdeljeni: kakšnih 2000 naših je vključenih v različna podjetja, ki so mora la zavarovati svoje delavce za primer stank. Bridke izkušnje so jih izučile.

Kruta nizozemska davščina seveda ne velja le za tujce, marveč so si jo »izmislili« za domačo potrebo. Dežela ima edino bogastvo v 13 milijonih prebivalcev. Še gole zemlje ji narava ni dala dosti, še to so morali z zvijačo iztrgati morju. In v tej visoko razviti družbi hočejo torej do največje močnega me re izkoristiti človeške sposobnosti. Vsi naj bi se torej šolali in šele potem šli delat. Za (včasih tudi neprimerno) Jugoslovanko, Grkinjo ali Maročana pri najboljših letih in močeh pod dvajsetim letom pa je to seveda kruta usoda. Mesечно lahko varčen tujec privarčuje kakšnih 200 do 300 guldnov (guiden je skoraj enakovreden marku, torej blizu 6 novih dinarjev). Stanjevanje in prehrana skorajda ne bi mogla biti bolj pripravljene.

Žužna kri pa se tudi v mrakobnem holandskem podnebnju ne spremeni. Protestantski puritanci neredko javno žugajo: tili tujci nas bodo moralno čisto pokvarili!

In kako so se organizirali Jugoslovani sami? V Rotterdamu je začel delovati naš klub, pa se je izrodil: ker ni bilo od nikoder denarja za pisarnico, ga je prevzel naš kavarinar in spremenil v lokal. Znana usoda večine naših prvih klubov v ZR Nemčiji. Ne samo našim zdomcem, tudi nizozemskim oblastem bi veljalo zastaviti vprašanje, kaj je z denarjem, ki ga prispevajo naši. Dva najst milijonov guldnov davka letno ni majhni kašelj.

ANTON RUPNIK

„Zaliv“ potrebuje denar

Hotelum na Malem Lošinjju zmanjkalo 120 milijonov za dograditev

OPATIJA, 22. nov. (Tanjug) — Razen hotela »Alpin«, ki ga je Kvarner ekspres dokončal v Kranjski gori, so zaključili tudi dela v Malem Lošinjju, kjer so zgradili marino. Uredili so naveze in zgradili preizkuševališče za 120 posteljami B kategorije. Hoteli so že pod streho, potem pa je podjetju zmanjkalo denarja za dokončanje notranjih del. Do zdaj so vložili že 60 milijonov din, iščejo pa ugodne kredite — potrebujejo še 120 milijonov.

Tovarna ob dnevu republike

Tovarno jeklenega granulata Gorenje-Muta bodo odprli 28. nov.

RADLJE OB DRAVI, 22. nov. — V sredo, 28. novembra ob 11 uri, bodo na Gortini odprli novo tovarno jeklenega granulata organizacije združenja dela Gorenje — Muta. Celotna izgradnja novega objekta je veljala okoli 35 milijonov dinarjev. V novi tovarni bodo izdelovali letno okoli 4000 ton jeklenega granulata. Razen tega pa bodo izdelovali tudi kosilnice in enosne traktorje.

Pred otvoritvijo bodo v prostorih osnovne šole na Muti izročili spominske plakete 96 zaslužnim delavcem. V novi tovarni bodo odprli tudi razstavo likovnih del akademskih slikarja prof. Haralda Drauchbaha in kiparja Janka Dolera.

MARJAN KOS

Vinska osmica

Vipavo in Brda naj bi povezala vinska cesta — Domače gostilne, kmečki penzioni, pristna kapljica pa še kaj

DOBROVO, novembra — Za obletnico briške kmetijske zadruge, ki šteje devetsto članov, je asfalt prodrli do središča Brd ter s tem simbolično naznanili, da ideja o vinski cesti, ki naj bi v prihodnjih dveh letih povezala Vipavsko dolino in Goriška Brda v nekakšni osmici, ni samo lepa želja, temveč precej več. Hkrati je vinska klet dobila nove »sodek«, tako da zdaj zmore prostor za 850 vagonov vina.

Snovalci menijo, da je vinski cesti, ki naj bi z bližnjega pridelovalca-kmetia in potrošnika-pivca, kaj lahko vrčati v zemljevid, nekoliko težje pa jo je speljati v življenje, skratka uresničiti. Tako na Vipavskem, okrog Gorice in v Brdih pa so vsi pogoji, da takšna vinska cesta ne ostane zgolj želja za nesenjakov in črta na turističnem zemljevidu, temveč dejstvo. In kako naj bi izgledala?

V 16 briških vaseh in zaskelnih žvri okrog 6.500 ljudi oziroma okrog sedemsto kmečkih družin. Prekateri člani teh družin živijo z eno nogo v tovarni (Anihovo okrog 360 Brižev, z drugo pa med bradami in v sadovnjakih. Brici so ne samo pridelni, pač pa tudi dovolj podjetni ljudje, ki vedo kaj hočejo. Ustvarili so si standard, bržčas pa se ne bodo odrekli novim možnostim, da si ga še dvignejo. To pa je vinska cesta.

Po besedah Zvonimira Simičiča, direktorja briške zadruge, bodo za začetek obnovili stari grad v Vipolzah ter skušali modernizirati in preurediti sedem domačih gostiln, da bodo vsak čas pripravljene sprejeti pod streho tujega in domačega gosta ter postaviti preden kosček domačnosti, kaj dobrega za pod zob — in ne nazadnje kozarček pristne domače kapljice.

Lani so obnovili 135 ha vinogradov (po 90.000 din). Le po jahu bodo prav toliko t. d. Kmetije. Člani zadruge, so letos predali 940 vagonov grozdja, medtem ko je bilo zadruženje 145 vagonov. Prav vipavska in briška vina so pri nas zelo cenjena ter uživljiva pri ljudeh še največ pristnega zaupanja, ki ga vinogradniki nikakor nečelo izgubijo.

Rojstvo smučarskega velikan ATC Bovec, razvijajoča se industrija iz let leta v leto naraščajoči tok domačih in tujih turistov, ki se po dolini Soče vaje iz Evrope

proti morju, tako v Brdih kot v Vipavi ustvarjajo idealne pogoje za razvoj kmečkega turizma, ki v našo zaveš se le bolj prodira, kot se zares razvija. Vinska cesta naj bi torej ne pomenila nikakršnih visokoletehih hotelsko-turističnih ambicij, temveč prav nasprotno: gostom bi odprla pot do pridelovalca. Kaj je pravzaprav lepšega, kot če pivce lahko pomaga obratiti grozdje, če poskušajo mlado vino, se spozna s človekom, ki je na primer vzgojil zlato rebulo, merlot ipd? Tudi breskev, ki si jo bo gost sam utrgal, bo slašja, lepša, bolj sočna in bolj..., kot če bi jo kupil v trgovini. Vse to in še marsikaj so razlogi, ki samo potrjujejo vred-

nost zamisli o vinski cesti osmici, ki naj bi v prihodnjih dveh letih povezovala goriške vinorodne predele.

In konec koncev prav vinska cesta naj bi bila še ena prilžnost, da bi se zmeraj žejni Slovenci naučili pitati vino, ga uživati in pravilno vrednotiti kot zdravo pijačo, ki v pravih mejah človeku koristi, ga razveseljuje in bogati za nova spoznanja. Gre za kulturno uživanje pristne, žlahtne kapljice, ki je v zgodovini odigrala dokaj pozitivno in ne zgolj negativno vlogo, kot smo marsikdaj na hitro roko prepričani. Toda dovolj, tudi pri hvali naj bo meja. Na zdravje vipavsko-kapljica cesta!

N. LAPAJNE

Petrojitev

V tujski občini letos več kot 10 milijonov dinarjev za urejanje kmetij

PTUJ, 22. nov. — V tujski občini bodo letos vložili v organizirano urejanje kmetij več kot 10 milijonov din. Toliko kreditov je posredoval kmetom obrat za kooperacijo »Jože Lacko« pri KK Ptuj.

Sredstva za urejanje kmetij se nitro stopnjujejo. Lani je bilo takih kreditov le za 2,7 milijona din, predlani pa za en milijon din. Do začetka tega leta so usmerili 46 kmetij, letos pa jih bodo okrog 100. Do konca srednjeročnega načrta bodo uredili okrog 400 kmetij, v dolgoročnem načrtu pa so jih predvideli 3000.

S tem; številkami pa še niso zadovoljni, četudi bi dolgoročni načrt uresničili v celoti. V občini je več kot 11 tisoč zasebnih posestev, od teh skoraj 6000 tahi, na katerih živijo čiste kmečke družine. Urediti bi bilo treba vsaj ta. Sicer pa bi morali

poskrbeti, da bi bila vsa kmetijska zemljišča kar najbolj obdelana.

Več kot polovica letošnjih investicij v zasebnem kmetijstvu bo uporabljena za ureditev starih in gradnjov novih nleov. Kmetije zvečujejo predvsem prirejo mleka in mesa. Temu prilagajajo poljedelsko proizvodnjo in sejejo vse več korenje. Gradijo tudi silose za zeleno krmo. Letos so začeli načrtno obnavljati tudi vinograde, ki bodo pomemben vir dohodka, saj so že letos prodali zasebni vinogradniki 110 vagonov mošta. Okrog 40 odstotkov investicij bodo porabili za mehanizacijo.

JOZE PETEK

O carskem rezu

Carski rez je operacija, ki jo dandanes v naših porodnišnicah pogosto opravijo — Zakaj in kateri materi?

In zakaj smo se odločili, da bi pisali o tem? Mnogo je namreč žensk, ki vnaprej želijo, da se jim naredi tako imenovani carski rez, ker pač nečelo roditi. Razlogi, ki jih navajajo, so različni, najbolj pogosten pa je strah pred porodno bolečino ali kleščami.

Carski rez je bil dolgo časa zelo nemogoča operacija. V letih po vojni, ko smo dobili na razpolago antibiotike in se je operativna tehnika zelo izpopolnila, pa je nevarnost operacije postala znatno manjša. Tudi boljše nega po operaciji je prispevala svoje.

Zaradi tega so se tudi indikacije za carski rez razširile. Poudariti velja, da o indikacijah vedno odloča samo zdravnik-porodničar. Za carski rez se odloči, kadar obstaja nevarnost za mater ali za otroka, ali pa za oba, in ko poroda po normalni poti ne bi bilo mogoče dokončati. K temu osnovnim indikacijam lahko prištejemo še številne druge.

O počutju nosečnice naj povemo še to, da mora, ko je sprejeta v porodnišnico,

zaupati zdravniku, ker se bo ta vedno pravočasno odločil za poseg.

Nega in razgibalne vaje

In kako je po operaciji? V nasprotju s porodnico, ki je normalno rodila, ženska po carskem rezu ne okreva tako hitro in je potrebna še skrbnejše nega. Zato jo držimo v porodnišnici vsaj 12 do 14 dni. To je obdobje, v katerem se umejejo pojaviti zapleti, ki jih lahko preprečimo samo v bolnišnični ustanovi. Toliko časa je potrebno tudi, da se zaceli rana na trebušni steni. V tem času ženska izvaja pod vodstvom fizioterapevta posebne vaje. Zato bi le opozorili, naj ženske po carskem rezu ne silijo prežgdati domov, čeprav se počutijo zelo dobro in jim

je bivanje v porodnišnici že odveč. Pametno je, da se prepustijo vodstvu zdravni-

Kako je, če je ženska imela že carski rez? Ali bo še lahko zanosila, donosila in rodila? Seveda lahko, saj velja pravilo, da carski rez za dokončanje nekaterih nosečnosti ni nujen. Na primer, če je zaradi spredaj ležeče posteljice prvič potreben carski rez, lahko drugič žena rodi brez operativnega posega. To da za vsako žensko, ki je imela carski rez, velja tudi pravilo: redne kontrole v posvetovalnici za nosečnice in porod v zdravstveni ustanovi.

Za konec še to: carski rez lahko, če je v interesu matere, otroka ali obeh, naredimo pri isti ženski tudi večkrat. Dr. GROZDANA SORMAZ

Težav bo konec

Po najcenejšem predlogu o ureditvi bovškega vodovoda naj bi črpali vodo iz podtalnice Soče na levem bregu

BOVEC, 22. novembra. — Sinoči je tolmunska občinska skupščina v dogovoru z ATC Bovec in Komunalnim podjetjem pripravila pogovor o ureditvi vodovoda v Bovecu.

Turistični kraj Bovec pesti neurejeno zajetje vode, zastarelo vodovodno omrežje in poleti suša v vodovodnih pipah. To so najpomembnejši komunalni objekti, ki zavirajo razvoj ATC. Zato je tolmunska komunalno podjetje naročilo pri projektantski organizaciji Projekt-nizke grad-

nje Ljubljana osnutek načrta za ureditev bovškega vodovoda, ki predvideva porabo vode dnevno za 11.500 turistov in 5000 domačinov. Sedaj je v Bovecu 500 turističnih ležišč in 1200 prebivalcev.

Na sestanku so se odločili za najcenejši predlog ureditve bovškega vodovoda, ki

predvideva črpanje vode iz bregu, vzhodno od vasi Čez-omrežje v Bovecu napaja iz podtalnice potoka Koritnice.

Najprej nameravajo urediti zajetje vode iz vodnjakov, dovodni cevovod, zamenjati 3000 metrov starih, obrablenih cevi, kar bi skupaj z načrti veljalo 3,6 milijona dinarjev. Brez ureditve starega vodovodnega omrežja bi nalozba veljala 2,2 milijona din. P. POTOČNIK

Kako ubežati infarktu?

S samoodrekanjem lahko bolniki sam i ustavijo pogubni plaz — Infarkt je sa mo konec dolgega procesa, ki razjeda bolnikovo duševno in telesno stabilno st — Infarkt je pri kadilcih kar štiri krat številnejši kot pa pri nekadilcih

Med najkrutejšimi davki, ki jih terjaja civilizacija za svojo dvomljivo blaginjo, so bolezni srca. Infarkt srca povzroča tolikšno invalidnost in smrtnost kot razen vojn nobena druga smrtna kosa. Med boleznimi, ki bičajo človeka, je ostal tako rekoč brez konkurence, daleč pred svojimi žalostnimi tekmeči, kot so rakasta obolenja in prometne nesreče. Zdravniki ne morejo ustaviti plazu infarktov srca. Dosegli so velike uspehe v njegovem zdravljenju, toda, zdi se, da bi bilo najbolj pomembno njihovo preprečevanje.

Med 36 »rizičnimi« dejavniki, ki največkrat povezuje med seboj peljejo v infarkt, iz naštetih tudi na take, ki se jim lahko izognemo z bolj discipliniranim in telesno ogneno z bolj razgibanim življenjem. Tako življenje bolj razgibanim preprečuje preprečevanje pred je pravzaprav najboljša preventiva pa tudi potem zabrinjen presenečenje pa tudi potem pogubne blaginje, ki se kot tako rekoč v vsakem od nas.

Infarkt ni nevaren le zaradi pogostnosti, pač pa tudi zaradi načina, s katerim napada človeka. Polovica srčnih kriz trešči kot z vedrega neba v ljudi, ki so na videz popolnoma zdravi in aktivni. Prav ta nenadnost ustvarja napačno podobo o bolezni.

Kajti najnovejše raziskave so pokazale, da je infarkt samo konec dolgega procesa, ki razjeda bolnikovo telesno in duševno stabilnost. Čim bolj se seznanimo s tem nehanizmom, toliko lažje bomo predvideli in, še bolje, preprečili infarkt.

Raziskave so pokazale, da se pred srčno krizo mesece in leta pojavljajo drobna znamenja, drobni alarmi, ki jih ljudje žal povprečni spregledajo, ne razumejo ali pa pustijo vnevar.

Vsa ta znamenja ob lahko začeli dojemati kot nepredvidljive upadanje duševne, mami kot družbene učinkovitosti, kar pri obolelem povzroča nenehno, nenavdno

vztrajno utrujenost. Iz tedna v teden čedalje težje občuti breme nalog, problemi se kopičijo in sirijo, človek se odružuje okoli. Tudi spolna moč upade, skupaj z nagonom. Pogostokrat se človek, ki se mu bliža infarkt, sploh ne spominja več, kdaj se je zadnjič počutil res dobro, zadovoljno in spočito. Tudi s psihološkega strani infarkt ni normalna bolezen. Obolelega sta pravzaprav prizadela »delo in napetost«, kar ga dela zares bolnega. Ne ve, kako naj uskladi svoje sposobnosti z nalogami, ki se mu zastavljajo. Celo želi si bolezen in tudi smrt si kdaj zaželi, samo da bi nekako, čeprav za kratko obdobje, spremenili način življenja. Raziskave so pokazale, da arteriosklerotične spremembe v ožilju, ki so največji vzrok infarkta, nastajajo tudi iz nevroz. Od tod, od psiholoških vzrokov je do bolezni, ki direktno sproži srčno krizo, le korak.

Seveda psihološka obrazložitev ne more zadostovati. Nad 36 znanimi vzroki infarktov lebdijo še zmeraj določena koprena ne gotovosti, čeprav so klinični znaki in anatomske manifestacije te bolezni dooro znani. Seveda so raziskave pokazale, da obstaja določeno število nespornih dejavnikov. Ti dejavniki — bodisi dedni ali pa so povezani z načinom življenja — imajo različen pomen, vendar jih je treba enako

pasljivo preučevati. Nesporno je »mo: čim več se teh nevarnih dejavnikov nakopiči pri enem človeku, tem prej bo nagujen k infarktu. Družinske predispozicije pa so pri infarktu dobro znane, kajti infarkt se je pri treh četrtinah vseh obolelih pokazal v primeru, ko so imeli srčne krize že starši ali daljnjeji predniki.

Obstaja tudi teza o direktni in največji »odgovornosti«, ki naj bi jo imele krivne maščobe za infarkt. Zoper to tezo se je postavilo precej dejstev. Predvsem pri 25 odstotkih infarktov sploh ni bilo presežka krvnih maščob. Prav tako je znano, da ljudje, ki imajo daljši čas povišani odstotek teh maščob, redko postanejo infarktova žrtev.

Danes je vloga lipidov, holesterola in drugih maščob poudarjena v »skupnosti prav tako premalo preučeni dejavniki metabolizma, ob katerem v predinfarktnem stanju igra znano pogubno vlogo tudi premanjšana fizična aktivnost. Znano je, da med pismonošami tako rekoč ni infarktov, ker se mnogo gibajo, prav tako postaja tudi znano, da je v manj razvitih deželah manj infarktov kot v razvitejših, ker pač v njih živi več fizičnih delavcev.

Ostaja še en nevarni dejavnik: kajenje. Povsod po svetu so raziskovalci prišli do nedvomnega sklepa: tobak močno vpliva

na razvoj bolezenskih procesov, ki peljejo v infarkt. Obstaja celo teza, da ima človek, ki na dan pokadi manj kot 30 cigaret, okoli 1-7-krat več možnosti, da ga zadene infarkt kot nekadilca, medtem ko se sistem, ki na dan pokadi več kot 30 cigaret, te možnosti povečuje za 3-krat. Skupni sklep skoraj vseh zdravnikov in raziskovalcev, ki se ukvarjajo z infarktom, bi se lahko glasil: »Smrtnost za infarktom se povečuje s številom pokajenega tobaka in upada pri tistih, ki so nehali kaditi. Največja je smrtnost pri tistih kadilcih, ki dim inhalirajo in ki so začeli kaditi zelo mladi.«

Nekateri študije kažejo tudi, da so infarkti s hitro smrtjo štirikrat številnejši pri kadilcih kot pri nekadilcih. Pri tem so nekoliko izvetni kadilci pip, seveda le tisti, ki ne vdičujejo tobaka.

Prenapetost arterij, presežek maščob in nagajenje k psihičnim napetostim se danes lahko zdravi, tako z zdravili kot z določenimi življenjskimi režimi. Strnjeno v nekaj besedah lahko rečemo, da je prava preventiva skrita v boljših osnovni higieni in v higieni življenja. Odvrči tobak, jesti manj pa pogostejše, hoditi, telovaditi, iskati svež zrak — vse to lahko popolnoma spremeni pogoje, v katerih si je potencialni bolnik tudi prisluzil nagajenje k infarktu. Ker pa gre seveda za ukrepe, pri katerih je treba veliko samoodrekanja, je jasno, da jih ne bo nihče sprejel z entuziazmom. A gre za preprosto discipliniranje osebne prostosti.

Drugi možnosti pri nas tako rekoč ni: ambulant za preventivo infarkta ni, prav tako tudi ne detaljnih specializiranih pregledov, ki bi ugotavljali »kandidate« za infarkt. Ostala nam je tedaj osebna preventiva.

Klinično tkzstvo kaže, da tisti štiridesetletniki, ki svoj obstanek vidijo samo v

vzdrževanju najaktivnejšega načina življenja, včasih neogovorno tvegajo infarkt. Se več kandidatov za infarkt (in smrt) najdemo med petdesetletniki, ki so prepušili burje štiridesetih let in se ne morejo umiriti. Počutijo se trudni, nervozni, zasopani, ni so že v nemirni prihodnosti. V tem trenutku ne smemo več čakati. Poln počitek in zdravniška pomoč lahko v 95 odstotkih preprečijo infarkt ali pa zmanjšajo njegov udarec.

V treh odstotkih bolezni ne prenehajo in le v dveh odstotkih se infarktu ne da izogniti. Bolnik je namreč zakasnil! Takšni so podatki francoske medicinske statistike.

Zal pa se infarkt v mnogih primerih ne pojavi s takšno uverturo. To se povečuje napore vsega sveta, številnih zdravstvenih ustanov in zdravstvenih oblasti, da bi razkrile misterije infarkta. Ob tem organiziranem boju pa je čedalje več tudi posameznikov, ki so se hitrosti, napetosti, ješčnosti in drugim vsakdanjim spremljevalcem navkljub začeli boriti za svoje skladno staranje — proti vzrokom infarkta v sebi in zunaj sebe.

ŽELJKO KOZINO

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

POSLEDICE VLADNIH UKREPOV ZA OMEJITEV UPORABE ENERGETSKIH VIROV

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 24. NOVEMBRA 1973

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA

21.15 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor — Vignoni

MOŠKA C LIGA

21.15 v Ceseni
Tisselli — Kras

DEČKI

20.00 v Roculu
Rozzol A — Kras21.00 v Roculu
Rozzol B — Sloga

KOŠARKA

MLADINCI

18.30 v Nabrežini
Polet — Italsider

PRVENSTVO POMLAD

17.00 v Trstu, Ul. Caravaggio
Bor — Inter 1904

NOGOMET

ZACETNIKI

18.00 v Miljah
Zaule — Breg

JUTRI

NEDELJA, 25. NOVEMBRA 1973

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

11.00 na Kontovelu
Kontovel — Sagrado11.00 v Dolini
Bor — CGI Milje

NARAJAJNIKI

9.30 na Kontovelu
Kontovel — Bor

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

14.30 na Proseku
Primorje — Breg14.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Stock — Juventina14.30 v Fossalonu
Fossalon — Zanja9.45 v Trstu, Ul. Flavia
Inter SS — Vesna

3. AMATERSKA LIGA

14.30 na Padričah
Primorje — Libertas Barkovlje16.15 v Trstu, Ul. Flavia
Virtus — Olimpja9.45 v Trstu, stadion «1. maj»
Union — Sampvito

MLADINCI

12.45 na Proseku
Primorje — Esperia11.15 v Nabrežini
Aurisa — Gaja

NARAJAJNIKI

12.00 v Dolini
Breg — Fortitudo8.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Union — Libertas

ODBOJKA

DEČKI

10.30 v Roculu
S. Giacomo — Kontovel

KOLESARSTVO

MEMORIAL «M. FILEJ»

10.00 v Gorici
Dirka na kronometer

Omejitve bodo prizadele predvsem prvenstva v nižjih kategorijah

Italijanska nogometna zveza bo danes sklepala o preložitvi tekem na soboto

Energetška kriza, ki je zajela Italijo, je globoko prizadela tudi športno področje.

NOGOMET

Tisoči navijačev, ki so bili vajeni ob nedeljah dreti na stadione, bodo ostali brez prevoznih sredstev, saj je nemogoče, da bi lahko zadostili povpraševanju le z javnimi prevozi. Zaradi prepovedi kroženja osebnega prometa ob nedeljah in praznikih bodo prizadeti predvsem nogometaši. Kriza pa ne bo prišla do izraza toliko pri klubih A, B in C lige, pač pa pri moštvi nižjih kategorij, kjer ne bo vedno mogoče pripeljati igralcev na stadion, pa tudi sodniki ne bodo vedno prisotni.

Italijanska nogometna zveza je zato za danes sklicala sestanek, na katerem bodo med drugim razpravljali tudi o možnostih, da bi prenesli nogometne tekme na soboto, v nižjih ligah pa naj bi temeljito spremenili urnike in kraje srečanj. Nogometni fenomen je namreč najbolj občuten, saj se vsako nedeljo premikajo tisoči ljudi, v glavnem z zasebnimi sredstvi.

Kakšne reakcije pa so dvignile omejitve, ki jih je napovedala vlada, v drugih športnih panogah?

KOLESARSTVO

Tajnik kolesarske zveze Pacciarrelli je izjavil, da niso odločitve vlade preveč presenetljive. Federacija, saj so nekaj takega že daljši časi pričakovali in so že primer- no posegli. S prostimi cestami ob nedeljah in praznikih pa bo mogoče prirediti bolj varna tekmovanja. Edino nevarnost pa predstavljajo dejstva, da bo treba stopiti v stik z vladnimi organi, da bi dobili dovoljenje za spremembo vsake dirke, saj je treba zagotoviti kolesarjem vso tehnično podporo na tekmovanju. Na vsak način pa imajo vsaj še dva meseca časa, saj se bo sezona pričela februarja. Medtem pa se bodo v Ženevi srečali predstavniki vseh evropskih federacij in bodo skušali najti skupen izhod iz krize.

KOŠARKA

«Odlombe ministrskega sveta za sklenitev porabe energetskih virov bodo prizadele predvsem nižja prvenstva italijanske košarke. V A ligi ni problemov, saj bodo moštva lahko potovala z avtobusi. Kriza pa je v nižjih prvenstvih, kjer se bo občutilo predvsem pomanjkanje sodnikov in prihoda igralcev. Zaradi tega so bila društva pooblašena, da prenesejo datume srečanj. Prav tako pa ne bodo tako ostro uveljavili pravila poraza z 0:2, če se ekipa ne bo predstavila na igrišču,» je izjavil predsednik italijanske košarske zveze Coccia.

HIPODROMI

Predvsem za hipodrome, ki se jih zlahka doseže z javnimi sredstvi, ne bo problemov. Za sedaj pa nima italijanska konjska zveza namena, da bi prenesla konjsko stavo Totip na drugi dan.

AVTOMOBILIZEM in MOTOCIKLIZEM

Za avtomobilski in motociklistični šport se pojavlja dvojni problem: problem tekmovanja, saj je za vsak

delavec izjavil, da je šport po zadnjih vladnih odlokih zašel v veliko krizo. Predvsem bi lahko prišlo do velike škode pri Totocalciu, ki je skoraj glavni vir dohodkov italijanskega športa. Onesti pa je nadalje omenil, da obstaja cela vrsta panog, ki živijo v glavnem na navdušenju mladih športnikov in na strokovnjakih ter voditeljih posameznih društev.

GOLF

MARBELLA, 23. — Po prvem dnevu svetovnega prvenstva v golfu vodi Argentina s 137 točkami pred Formozo, Južno Afriko in Tajlandom.

KOŠARKA

Danes in jutri na igriščih

Težka naloga mladincev Poleta proti Italsidru

Dobri upi Kontovela v promocijskem prvenstvu - Ogrnjena postava Bora

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Borovi in Kontoveli bodo jutri startali v promocijskem prvenstvu.

Bor bo v Dolini igral proti milski peterki Centro Giovanile Italiano. Zaradi raznih poškodb verjetno ne bosta mogla nastopiti centra Francia in Ražem. Ostali pa bodo igrali, Borova postava bo: Hrvat, Kralj, Pertot, Koren, Klobas, Barazzutti, Vatovec, Kapič, Košta in Francia.

Kontovel pa bo prav tako na domačem igrišču igral proti ekipi Sagrada. Naši košarkarji so se za prvenstvo dobro pripravili in ni izključeno, da nam bodo že v prvem kolu preskrbeli prijetno presenečenje. Seveda je odločujoča izkušnost veteranov Starca, Zavadala in Kafola, katerim bi moral pod košema krepko pomagati center Rajmund Kralj.

MLADINCI

V mladinskem prvenstvu bodo poletovci igrali proti Italsidru. Ze v tih kolih so naleteli na najmočnejše ekipe v tem prvenstvu. V nedeljo so igrali proti Lloyd, danes pa proti Italsidru, ki je že premagal Lloyd Adriatico. Ze to dejstvo nam jasno kaže, da bo naloga poletovcev izredno težka. Italsider je namreč skupno s Patriarco iz Gorice celo favorit za prvo mesto. Poletovci pa: Adrian Sotić, Jugović, Gantar, Kraus, Daneu, Edi Sotić, Tavčar, Dolenc, Škerlavaj in Starc.

«PRVENSTVO POMLAD»

Polet bo v tem kolu počival. Borovi pa bodo igrali proti favoritu v tem prvenstvu, Interju 1904. Milcovi varovanci so namreč letos še neprimerni. Tudi v tem srečanju bodo naši košarkarji nastopili brez Karla Ražma, kar bo za naše moštvo hudo uder, saj bodo «plavi» brez najboljšega igralca, ki bi se lahko uveljavil pod košema. Borova po-

Borova košarkarja brača Hrvat

stava: Žerjal, Mazzucca, Renato in Bruno Furlan, Volk, Parovel, Siega, Košta, Perco in Simič.

NARAJAJNIKI

Na Kontovelu bo jutri derbi med Borom in Kontovelom. Srečanje bo odločalo, katera od obeh ekip bo posegla po prvih dveh točkah v tem prvenstvu. Obe ekipi sta še zelo mladi in prav tista, ki bo znala obdržati mirne živce, bo uspela. Favoriti so Kontoveli, ki bodo igrali na lastnem igrišču in pred svojim občinstvom.

ODBOJKA

Možnosti priporok za zmago proti prvouvršeni peterki Vignoni

V moški C ligi potuje Kras v Ceseno s trohico upanja na takojšnjo rehabilitacijo

ŽENSKA B LIGA

Bor

V drevisnjem tretjem kolu ženske odbojarske B lige prihaja v goste k Boru šesterka Vignoni iz Gottlenga. Vignoni je napravil kakovostni skok v to kategorijo pred tremi leti z izredno mlado šesterko, ki je poletela velik uspeh v okviru mladinskih iger. Ze prvo leto nastopajo mladi med drugoligaši so predstavnice iz Gottlenga žele prave lepe uspehe. To pa predvsem na račun njihove izredno zagrinjene in skoraj nepremagljive obrambe. Na domačem igrišču pa so resnično nepremagljive. Prvo srečanje med Vignoni in Borom v Trstu pred tremi leti se je zaključilo tesno z izidom 3:2 v korist Tržačank. Z enakim izidom pa je Bor klonil v Gottlengu. Lansko leto so «plave» doma spet zmagale po štirih setih igr, izgubile pa v gosteh s preločljivim 3:0.

Letos je Vignoni pričel prvenstvene spopade izredno zanesljivo in v spodbudo. V dveh tekmah z AGI v Gorici in Marzottom doma je prepuštil samo Gorickam set. Tako so drevisnje nasprotnice Bora na prvem mestu lestvice in obenem najbolj resne kandidatke za končno zmago. Domačinke bodo morale igrati prizadevno od začetka pa do zadnjega sodnikovega zvižga, če bodo hotele izbojevati drugi par točk. To je za Tržačanke najbolj problematično, ker je njihova trenutna igra precej nezanesljiva. V domači vrsti to pot ne bo smelo biti šibke točke. Dobro bo treba igrati

MEMORIAL «M. FILEJ»

Jutri dirka v Gorici

V programu letošnjega Memoriala «M. Fileja» bo tudi tekmovalstvo s kolesi. Odvijalo se bo jutri, v nedeljo, 25. novembra v dopoldanskih urah.

Proga bo tekla po goriških stranskih ulicah in bo merila 8 km za mladince in 10 km za člane. Vpisovanje se zaključuje jutri ob 9.30 v Katoliškem domu. Tekmovanje se bo pričelo ob 10. uri.

TOTIP

1. — prvi	2	1
2. — drugi	1	2
3. — prvi	X	1
4. — drugi	1	X
5. — prvi	1	1
6. — drugi	X	X
7. — prvi	X	1
8. — drugi	2	X
9. — prvi	X	1
10. — drugi	X	1

Z nedeljskega srečanja med Olimpjo in Libertasom s Proseka

V ŽENSKI B LIGI

Kras

Danes čaka moško šesterko Krasa najdalje gostovanje v letošnjem odbojarskem prvenstvu C lige. Predstavniki ženskega odbojarskega društva bodo nastopili v Ceseni proti moštvi Tisselli, ki je bilo letos prvič vključeno v to skupino: zato je ta nastop res prava neznanka. Sodeč po rezultatih iz prvih dveh kol, je Tisselli močna ekipa, saj je najprej gladko odpravila Caldini, nato pa je prejšnjo soboto v Padovi osvojila set proti Libertasu, ki sodi med elite C lige. Po teh uvodnih ugotovitvah moram opozoriti, da so vsaj na papirju Krasove možnosti za uspešen nastop res malenkostne.

MOŠKA C LIGA

Kras

Danes čaka moško šesterko Krasa najdalje gostovanje v letošnjem odbojarskem prvenstvu C lige. Predstavniki ženskega odbojarskega društva bodo nastopili v Ceseni proti moštvi Tisselli, ki je bilo letos prvič vključeno v to skupino: zato je ta nastop res prava neznanka. Sodeč po rezultatih iz prvih dveh kol, je Tisselli močna ekipa, saj je najprej gladko odpravila Caldini, nato pa je prejšnjo soboto v Padovi osvojila set proti Libertasu, ki sodi med elite C lige. Po teh uvodnih ugotovitvah moram opozoriti, da so vsaj na papirju Krasove možnosti za uspešen nastop res malenkostne.

Čeprav obstajajo zgornji negativni činitelji, je v Krasovem taboru precej mirno. Potem ko je šesterka prejšnjo soboto povsem zatajila pred lastno publiko zaradi treme, živčnosti in še pomanjkljive uigranosti, so trener živci in igralci trdno pripravljeni, da bo ekipa v bodoče zaigrala uspešneje, tako kot v resnici zmore.

Drevi ob 20. uri bo na Kolonkovcu izredno nogometno srečanje med dvema ženskima ekipama, ki sta postavljene v središču zanimanja ljubiteljev in igralcev nogometne kluba Costalunga.

NOGOMET

V DEVETEM KOLU 2. AL

Brežani bodo skušali v derbiju s Primorjem odnesti obe točki

Na lestvici za pokal Primorskega dnevnika vodi Juventina - V tretji amaterski ligi ne bi smele imeti naše ekipe resnejših težav

2. AMATERSKA LIGA

V nedeljo bodo odigrali deveto kolo, v katerem bodo vse naše enajsterice razen Primorja, šle v goste.

Med najzanimivejšimi tekmami tega zavrtilja bo prav gotovo slovenski derbi Primorje - Breg. Enajsterice v začetnem delu prvenstva niso nista izpolnili pričakovanj. Prosečani, ki so boljše uvrščeni, na domačih tleh niso še okusili grenkobe poraza. Brežani pa v gosteh so dosegli le en sam gol (proti De-

SKUPINA «P»

IZIDI

Sampvito — Baxter	1:1
Bar Veneto — Virtus	1:1
Olimpia — Lib. Prosek	0:0
Costalunga — Primorje	0:2
Lib. Barkovlje — Union	3:1

LESTVICA: Lib. Prosek 11, Costalunga in Lib. Barkovlje 10, Primorje 8, Union in Virtus 5, Olimpia 4, Baxter in Sampvito 3, Bar Veneto 1.

PRIHODNJE KOLO: Primorje - Costalunga, Virtus - Olimpia, Baxter - Bar Veneto, Union - Sampvito.

SKUPINA «Q»

Jutri bodo odigrali sedmo kolo, ki je, vsaj na papirju, ugodno za naše enajsterice. Razen Olimpie bodo vse igralce pred domačo publiko. Na Gorškem bo Mladost sprejela v goste ekipo Borgo Fassullija. Fantje iz Dobrodobera so že prejšnjo nedeljo proti Staranzanu pokazali viden napredek in zrelo igro, pa čeprav so zapustili poraženi igrišče. Zato je logično, da računajo tokrat na obe točki, saj ima Borgo Fassulli enako število točk kot slovenski predstavnik.

Ekipa Sovodenj bo igrala proti Sudestu, ki se doslej ni preveč izkazal. Tudi ekipa Sovodenj ni izpolnila pričakovanj. Toda navijači imajo zaupanje v sovedensko enajsterico in jutri računajo na gladko zmago domačega moštva.

Na Tržaškem bo Primorje, po presenetljivi zmagi nad Costalungo sprejel v goste Lib. Barkovlje, ki je trenutno na tretjem mestu lestvice. Zmaga proti Costalungi je dala Trebencem novega poleta in poguma. Ekipa lahko sedaj upravičeno računa na visoko uvrstitev. Navijači seveda računajo, kje bi bil sedaj Primorje, če ne bi nepričakovano klonil obema novincema lige, Baxterju in Sampvitu. Zato bo jutrišnja tekma važen tekst za Trebence, da pokažejo svojo realno moč.

Olimpia bo gostovala pri ekipi Virtusa «Modro-beli» v tem delu prvenstva prav gotovo niso navdušili svojih navijačev. Zato morajo v preostalih treh tekmah zimskega dela prvenstva pobrati čimveč točk in s tem vsaj delno nadoknaditi zamujeno.

Union bo igral proti novincu lige Sampvitu. Podlonecni ne bi smeli imeti težav pri osvoboditvi obeh točk. Nikakor pa ne smejo podcenjevati nasprotnika, ker bi jih to lahko tudi drago stalo.

B. R.

LESTVICA ZA POKAL «ELIO»

Duino	4	0	3	1	0	0	3
Breg	1	1	0	0	1	0	2
Primorje	1	0	1	0	0	0	1
Vesna	1	0	1	0	0	0	1
Zanja	1	0	1	0	0	0	1

3. AMATERSKA LIGA

Medtem ko je bilo šesto kolo razmeroma pozitivno za naše enajsterice, ki igrajo na Tržaškem, sta oba goriška predstavnika doživela poraz.

SKUPINA «N»

IZIDI

Staranzano — Mladost	1:0
Falco — Azzurra	2:4
Isonzo — Sovodnje	2:0
Vermigliano — Bor. Fassulli	2:1
Romana — Sudest	1:1
Lib. Tržič — Lib. Montesanto	0:0

LESTVICA: Isonzo in Vermigliano 10, Romana in Staranzano 8, Sovodnje 6, Lib. Tržič 5, Borgo Fassulli, Mladost, Sudest, Lib. Montesanto in Azzurra 4, Falco 3.

PRIHODNJE KOLO: Mladost - Borgo Fassulli, Sovodnje - Sudest, Lib. Montesanto - Azzurra, Isonzo - Romana, Falco - Vermigliano, Staranzano - Lib. Tržič.

Totoale

Bologna - Cesena	1
Foggia - Roma	X
Genoa - Sampdoria	1 X 2
Lazio - Inter	X 2
Milan - Juventus	X 2
Napoli - Fiorentina	1
Torino - L.R. Vicenza	1
Verona - Cagliari	X
Avellino - Varese	1 X 2
Perugia - Ternana	1 X
Reggina - Ascoli	1 X
Chieti - Casertana	X
Crotone - Salernitana	X

OBVESTILA

SPDT obvešča, da smučarskega treninga na plastiki prihodnji teden ne bo.

SPDT obvešča, da se bodo zaradi ukrepov državnih organov glede prevoza z zasebnimi sredstvi v prazničnih dnevih vršile precejšnje spremembe v organizaciji letošnjega smučarskega tečaja. Jutri bomo objavili prva pojasnila. Prosimo zainteresirane na vsi teh dneh redno sledijo smučarskim obvestilom na športni strani.

SPDT obvešča, da je vpisovanje za letošnji smučarski tečaj neprekinjeno zaključeno na vseh sedežih vpisovanja.

SPECTATOR:

77. MAFIJA VČERAJ in DANES

Valachi je priznal, da nekaj ve o tem. Senator mu je rekel: «Povejte imena.» Valachi je malce okleval, pa je rekel: «Senator, na to vam lahko odgovorim, toda zasebno, med štirimi očmi.»

«Zelo dobro,» se je strinjal senator Curtis.

Kaj mu je o tem kasneje Valachi pripovedoval, senator ni nikoli povedal novinarjem.

Senatorje je, razumljivo, zanimalo predvsem, s čim se vse gangsterji ukvarjajo, kakšni so njihovi posli, razen medsebojnega ubijanja in ubijanja drugih, poštenih ljudi. Običajno trdijo, da je tihotapljenje mamil najdonosnejši posel gangsterjev. Valachi je podal zanimiva pojasnila. Na primer: Mamilna so zagotovo velika postavka v gangsterskem biznisu, vendar se s tem vsi ne morejo ukvarjati. Pravzaprav se ne smejo. Organizacija Cosa nostra je prvič leta 1948 prepovedala vsem gangsterjem nižje kategorije, tistim, tako imenovanim buttonmen, da se s tem ukvarjajo. To so takole opravičili: če bi se vsi hoteli ukvarjati s tem, bi policija mnogo lažje pridobila v mrežo tihotapev in bi bilo več škode kot pa koristi. Leta 1948 je Vito Genovese zaupal, da je leta 1957 to še strožje prepovedal. Grožnja za prekršek je bila strašna: smrt! Bili so tudi gangsterji, ki jih je zavoljo tega organizacija obsodila na smrt

in likvidirala. Toda še naprej so številni tvegali. Tudi Valachi se je mimogrede ukvarjal s tem, pa čeprav se je zavedal, kaj mu grozi. V Chicagu je, na primer, organizacija plačala vsakemu nižjemu gangsterju pomoč nekaj sto dolarjev tedensko, da bi tako imeli nekakšno nadomestilo za vse tisto, kar so izgubili, ker so bili disciplinirani.

Nižji gangsterji, ki jih je bila prišla policija in so bili obsojeni zaradi tihotapljenja mamil, so potem prihajali tudi pred posebno sodišče Cosa nostra, oziroma «rodbine», ki so ji pripadali.

Za tihotapstvo mamil imajo organizacije, oziroma posamezne «rodbine» svoj poseben aparat, ki ni širok in je pod najstrožjo kontrolo. Na ta način se tudi finančni posel koncentrirja in bolje kontrolira.

Pravosodni minister Robert Kennedy je rekel: «Ekonomska, kot tudi politična moč te kriminalne organizacije je naglo rastla, pa čeprav direktno ni vplivala na življenje večine Američanov, grozi indirektno.» Po statistikah, ki jih je izdelala tajna policija FBI, prihaja letno v blaginje gangsterjev okrog 40 milijard dolarjev, to pa pomeni 10 odst. nacionalnega dohodka. Pri tem je treba pripomniti, da gangsterji od tega ne plačujejo davkov!

Vito Genovese, «šef šefov» gangsterske mafijske organizacije Cosa nostra je morda najbogatejši izmed vseh gangsterjev. Joe Valachi, ki mu je služil kot soldato toliko let, sodi, da ima Genovese najmanj 30 milijonov dolarjev. Pravi duh je, da je Genovese še živ. Valachi je namreč o usodi gangsterjev povedal tudi tole zanimivo dejstvo: «Čim višje se gangster vzpenja, tem bliže je smrti.» V tistem času, ko je zaradi višje sile moral Vito Genovese živeti v Italiji, ga ni moglo zadovoljiti to, da ga je bil Mussolini odklikoval ter postal commendatore della corona d'Italia (vitez italijanske krone). Tista leta se je precej žrl, ker mu je bil Frank Costello zelo v napoto na terenu New Yorka. Ge-

novese je iz Italije poskušal še naprej voditi svojo bando v New Yorku, toda na daljavo to ni bilo lahko. Costello pa si je prizadeval, da bi se dokopal do njegovega kraljestva. Zato si je po vojni, ko je Genovese spet prišel v New York, vsekakor prizadeval, da bi eliminiral Costello. Povedali smo že, kako je bil najel morilce, toda Costello je bil samo ranjen. Čeprav je Costello ostal pri življenju, je bil omenjeni atentat nanj, o katerem so časniki veliko pisali, usoden. Tedaj se je začela policija ukvarjati z njim, dolgo je bil pod nenehno kontrolo, vlačili so ga z enega sodišča na drugo sodišče, dokler ni končno padla odločitev, da bo deportiran v Italijo, v deželo, od koder je doma. Odvnetiki so že nekaj let vodili boj, da bi se kaj takega ne pripetilo.

Ko je bil Frank Costello med atentatom ranjen, je to povzročilo velikanski bes Alberta Anastasie. Joe Valachi je pripovedoval pred senatno komisijo:

«Alberto Anastasia je bil zelo hladnokrven, kadar je bilo treba koga ubiti, kadar pa je besnel, tedaj je bilo to strahotno. Vito Genovese je dobro vedel, kol in kakšen je Anastasia, vedel je, da mu zdaj zagotovo střeže po življenju. Zato je Don Vitone, kakor so vsi pravili Genoveseju, sklenil, da bo prvi udaril.»

Najprej si je zamislil, da si bo pridobil Carla Gambina, ki je bil v tistem času eden izmed «adjuvantov» rodbine, kateri na čelu je stal Anastasia. Genovese je Gambinu odkrito rekel, kakšne nam

DANES V LJUBLJANI ZAKLJUČEK

Tridnevno mednarodno posvetovanje o uresničljivosti prekopa Jadran - Donava

Ljubljanski strokovnjaki pripravili podrobno študijo - Od
Vipave do Vrhnike v predoru - Zanimanje tudi onkraj Donave

«Ne smemo namreč pozabiti, da ena konjska moč potegne za seboj po plovnem prekopu do 30 ton kornega tovora, medtem ko zmora ista moč na navadni cesti le 0,5 do 1 tone. V tem tehničnem podatku je zbran dober del gospodarske filozofije, ki je v Franciji. Zah. Nemčiji, Belgiji in Nizozemski pri- vedla do uresničitve najbolj razvi- tega omrežja plovnih prekopov na svetu. Milanski strokovnjak dr. M. Bernardo, ki je omenil zgornji po- datek na tridnevnem srečanju o ko- penskih plovnih poteh v Ljubljani, je navdušen zagovornik koristnosti notranjih vodnih poti in si zato prizadeva tudi za uresničenje pre- kopa Jadran - Sava - Donava. Ni- ne de — pravi — če bo treba nanj čakati tudi desetletje ali več: na-

Pobudo za posvetovanje so dali Gospodarska zbornica SRS, Sklad «Boris Kidrič», Urbanistični in- stitut SRS in Vodni sklad v sodelo- vanju s Konzorcijem za beneško no- tranjo vodno pot iz Trevisa. Začet- ka posvetovanja so se udeležili tudi številni predstavniki deželnih obla- sti iz Furlanije - Julijske krajine, med njimi odbornik za industrijo in trgovino Stopper, zastopniki študijs- kih ustanov (ISDEE in drugih), tr- govinskih zbornic, itd., posebno šte- vilni pa so bili strokovnjaki iz Be- netek, Bergama, Milana, Ravene in drugih italijanskih mest, ki gra- vitirajo na prekop Milan - Cremona - Pad in na bodoči prekop Pa- dova - Benetke - Tržič.

Med tujimi strokovnjaki so bili nekateri vrhunski zastopniki zahod- ne, srednje in vzhodnoevropskih dežel. Tudi poročila so bila pre- težno na ustrežni višini. Čeprav so slednja zajela široko paleto pro- blemov, od prekopov v Švici do plovnih kanalov na Madžarskem, pa je bila v središču pozornosti celot- nega zasedanja možnost uresničit- ve prekopa na relaciji Jadran - Sava - Donava.

V tej zvezi velja posebej omeni- ti študijo, ki so jo pripravili in na zasedanju obrazložili ljubljanski strokovnjaki Janko Lajovic (In- stitut za regionalno gospodarstvo), ing. Viljem Praprotnik (Zavod za vodno gospodarstvo) in Vinko Mla- kar (Urbanistični institut SRS). Študija obravnava pravzaprav tri- možne prekope čez jugoslovansko ozemlje: prekop Jadran - Sava - Donava, prekop Jadran - Bakar - Kol- pa - Sava - Donava in prekop Solun- Vardar - Morava - Donava, na tem mestu pa nas zanima zlasti prvi načrt.

Trasa prekopa je začrtana od Ja- dranskega morja pri Tržiču po do- lini Soče do Vipave. (V tej zvezi velja pripomniti, da je naša dežela pred časom nakazala finančna sredstva, potrebna za pripravo ok- vinskih načrtov za prekop od Tržiča do italianske - jugoslovanske me- je pri Gorici). Mejo prekorači pre- kop pri Mirnu, od koder sledi re- ki Vipavi do istoimenskega mesta, kjer stoji v predoru. Predor doseže

Ljubljansko kotlino pri Vrhniki, na- kar je trasa začrtana po Ljublja- ni do Ljubljane in mimo mesta do Zaloge, kjer se peveže s Savo. V svojem nadaljnjem poteku se pre- kop pri Zidanem mestu cepi v dva kraka: prvi je speljan proti seve- ru po Savinji do Celja in dalje mi- mo Maribora po Muri, nato pa po zapadnem robu Panonske nižine pro- ti Donavi, s katero se spoji med Bra- tislavo in Dunajem. Drugi krak pa od Zidanega mostu dalje sledi Sa- vi, nakar se obrne proti vzhodu in se spoji z Donavo pri Vukovaru. Po drugem kraku meri trasa 630 km, po prvem pa 512 km (od tega 20 km v Italiji, 285 km v Jugoslaviji, 104 km v Avstriji in 103 km na Madžarskem).

PRI TOVARNAH MONTEDISON V MARGHERI

Strmoglavilo vojaško letalo: štirje letalci izgubili življenje

Letalo «C-47 - dakota» se je raztreščilo tik pred
upravnimi zgradbami Petrolchimico in Montefibre

MARGHERA (Benetke), 23. — Davi ob 9. uri se je v bližini to- varne Montedison v Margheri raz- treščilo vojaško letalo tipa «C-47 dakota», ki pripada zrakoplovne- mu oddelku generalnega štaba vo- jaškega letalstva, ki ima svoj se- dež na letališču Rim - Ciampino. Pri nesreči so izgubili življenje vsi štirje člani posadke. Zaradi padca letala je bilo poškodovanih tudi kakih 20 avtomobilov, ki so bili parkirani v bližini tovarne.

Življenje so izgubili polkovnik Boreo, podpolkovnik Mario Gran- de, ter maršala Aldo Schiavon in Francesco Bernardini. Letalo «C-47 dakota» je bilo na- menjeno v Aviano. Po navadi se na tej progi letala usmerjajo pro- ti Trstu. Davi pa je ponesrečeno letalo zaradi megle in vetra od- letelo po progi «40 stopinj», ki od- govarja prekopu Fusina. Kmalu potem, ko se je dvignilo s tal, je vojaško letalo - letelo - zelo nizko.

Tragedija se je zaključila na ob- močju Marghere, kjer je «C-47» zadel z levim propelerjem drog s svetilko na obsežnem prostoru pred zgradbo, kjer je nameščen center za obdelavo podatkov podjetja «Pe- trolchimico», ki pripada družbi Montedison.

Letalo je treščilo na vhod v zgradbo ter ga popolnoma uničilo. Del repa letala je zatpal vhod ter ga porušil, medtem ko so ra- zni kovinski delci, pločevina in podobno poškodovali notranje ura- de. V tistem trenutku je bilo v notranjosti poslopja kakih 30 ura- dnikov od katerih ni bil na srečo nihče ranjen. Ostali del trupa le- tala pa je po večkratnih skokih odletel še kakih 20 m naprej, kjer se raztreščil pri vstopu v zgradbo, kjer so središče za raziskave in upravni uradi družbe Montefibre. Pri tem je bilo uničenih kakih 20 avtomobilov, ki so bili parkirani v bližini.

Priče strašnega dogodka so po- dale neposredne izjave. Inž. Fe- dele Dell'Aquila je izjavil, da so slišali: strahoten trus. Tekli so iz poslopja ter opazili ruševine leta- la. Najtežje trenutke svojega ži- vljenja pa je preživel 39-letni ču- vaj Gianfranco Trevisanello, ki je bil v zgradbi, ko je treščil vanjo trup ponesrečenega letala. «Nena- doma — je dejal Trevisanello — sem zaslišal značilni jek letala s propelerjem, ki pada proti zem- lji. Obrnil sem se ter opazil v razdalji 50 metrov ognjeno krogo. Ker sem dojel, da bi v kratkem prišlo do hudega zračnega prit- liska, sem se vrgel na tla. Trenu- tek nato je trup razbil vhod ter se raztreščil tik za mano. Ne- kaj metrov proč od mene so le- žala trupla ponesrečenih letalcev.

Po zadnjih vesteh je prišlo do nesreče, ker se je eden od motor- jev letala takoj po vzletu pokva- ril. Polkovnik Boreo je sklenil, da se vrne na letališče. Preostri za- voji pa je popolnoma blokiral in motor, nakar je letalo začelo pa- dati proti zemlji, treščilo v razne drogeve, se razbilo in nazadnje (vsaj na enem delu) eksplodiralo. Penika med uslužbenci družbe Montedison, je bila nepopisna.

25 LET POTEM

Bolje pozno kot pa nikoli, pravi italijanski pregovor in kaže, da se po tem načelu ravna tudi avstralska komuni- stična partija. Jugoslovanska tiskovna agencija je dala danes v javnost noto, ki bo bila verjetno bolj vzrok za smeh kot pa za razburjanje. Za kaj gre? Avstralska komunistična partija je poslala v začetku meseca pismo sporočilo, s katerim prekljuje vse ožbo- be, ki jih je izrekla med kom- munistom proti jugoslovans- kim tovarišem in zlasti proti predsedniku Titu. KP Avstra- lije se nadalje opredeljuje za vse žaljivke, izrečene v teh letih ter pozdravlja bratske odnose med avstralskimi in jugoslovans- kimi komunisti.

IZUMITELJI

Danes so v Ženevi uradno odprli vsakoletni salon izu- mov, na katerem razstavljajo svoje umotvore izumitelji iz 20 držav. Po večini gre za po- semne nepotrebne izume, ki v določeni meri podpirajo samo lenobo. Tako na primer je nek- do izumil vezalke za čevlje, ki jih lahko prilepiš z eno samo roko, nekdo drug pa je poskrbel za posebno krsto, v kateri se truplo ne razkroja, pač pa se mumificira.

Zanimivo je tudi dejstvo, da so izumitelji popolnoma poza- bili na energetsko krizo, ki jo doživljamo v teh dneh. Za avto so izumili vse mogoče, nihče pa ni pomislil kako bi lahko omejil porabo bencina in nafte. Med najbolj praktičnimi izumi je posebna tekočina, ki vas varuje pred različnimi mazači. Dovolj je le, da prepleska- te hišo s to tekočino, da vam mazač ne bo popsal zidu, le- taka pa ne bo prilepil niti z najbolj žilavim lepilom. In, dulcis in fundo, tudi izum za lemhe: gre za poseben fo- telj, ki se dvigne in nagne tako da ste pokonci, ne da bi porabili trohice svoje dragoce- ne energije.

veszadnje si je prekop Rhein-Main- Main-Donava, ki se danes uresni- čuje, zamislil že Karel Veliki.

Strokovno posvetovanje z naslo- vom «Kopenske plovnice poti in bla- govni tokovi med Podonavjem in zgornjim Jadranom», ki se ga ude- ležuje nad 130 strokovnjakov iz Ju- goslavije, Italije, Avstrije, Sovjet- ske zveze, Češkoslovaške, Švice, Madžarske, Francije in Zahodne Nemčije, se bo zaključilo danes. Predvidevajo, da bo njegova prak- tična posledica ustanovitev ožje št- dijske skupine, ki naj bi skušala ugotoviti, koliko bi stala uresniči- tev prekopa Jadran - Donava in v kolikšni meri bi bile vlade priza- detih držav (prekop zanima tudi države onkraj Donave) pripravlje- ne finančno podpreti pobudo. V dru- gi fazi pa naj bi ista skupina poskr- belala za ustanovitev mednarodnega konzorcija za gradnjo prekopa.

KLJUB NAPETEMU OZRAČJU

Rahel napredek na pogajanjih med Izraelci in Egipčani

Izrael vztraja pri zahtevi po spremembi meja - Nepopustljivost Sirije

KAIRO, 23. — Vojaški delegaci- ji Egipta in Izraela sta se danes ponovno srečali na položaju «del- ta» na cesti Kairo — Suez. Iz vi- rov Združenih narodov se je zve- delo, da so pogovori zabeležili nekaj rahlih napredkov. Današnji sestanek je trajal dve uri. Na kon- cu je poveljnik sil OZN gene- ral Silasius izjavil časnikařem: «Stranki sta nadaljevali pogovore o umiku orožnih sil z zasede- nih področij. Pogajanja se bodo nadaljevala jutri». Pred današnjim pogajanjem sta se sestala izrael- ki poveljnik general Yariv ter e- gipčanski general Mohamed Ge- masy.

Ni pričakovati, da bi se poga- janja med vojaškima delegacija- ma Izraela in Egipta kaj kmalu končala, ker je splošen politični položaj na Blaznjem vzhodu in sploh na svetu, še zelo nejasen. Izraelci čutijo sicer, da se je od- nos ZDA do njih v določeni meri spremenil, da je Japonska stopi- la na pot nove politike glede vpra- šanja Blaznjega vzhoda, da so mnjenja, v zahodni Evropi delje- na (Francija in Anglija sta bili sploh v zadnjih časih zelo nevtral- ni) toda izraelski krogi, katerim

stoji na čelu minister za obram- bo Dayan, še vedno vztrajajo, da se bo Izrael lahko pogajal z Arab- ci samo potem, ko bo rešeno tudi vprašanje izmenjave vojnih ujet- nikov med Izraelom in Sirijo (Si- rija zahteva namreč naj se Izrael umakne iz Golanske planote, in da se bo o tem vprašanju poga- jala šele pozneje).

Iz New Yorka sporočajo med- tem, da se je izraelski zunanji mi- nister srečal sinoči z ameriškim zunanjim ministrom Kissingerjem, s katerim je razpravljal o vpra- šanju sklicanja mirovne konference o Blaznjem vzhodu, do katere naj bi prišlo prihodnji mesec. Izrael- ci baje predlagajo, da bi se na- sprotno sile umaknile na vzhodni, oziroma zahodni del Sueškega pre- kopa, ki naj bi postal tako po- novna razmejitvena črta med Izraelci in Egipčani. Egipčani ne sprejemajo teh predlogov.

Ko so ga vprašali, kaj meni o jam- stvih za obstoj Izraela, je Aha E- ban izjavil, da je nepomembno vsa- kršno zunanje jamstvo. Osnovni či- nitelji izraelske varnosti morajo slo- neti na ravnostelju sil in na mejah, ki se jih lahko brani. Po njegovem mnenju to pomeni, da bi morale bi-

ti meje med Egiptom in Izraelom drugačne, kot so bile pred letom 1967.

Podobne misli je izrazil tudi izra- elski obrambni minister Dayan, ki je menil, da se Izrael ne sme umak- niti z Golanske planote in da mora obdržati svoje položaje na Sinajskem polotoku.

Na kraju naj še omenimo, da je kairski list Al Ahran objavil kome- tar svojega glavnega urednika v ra- terem se zahteva, naj arabske de- žeje s skupnimi močmi prispevajo za izdelavo atomskega orožja. Ta izjava je v zvezi z vestmi, da Izrael še razpolaga s takim orožjem.

Na svobodi skupina španskih rodoljubov

MADRID, 23. — Španske oblasti so izpustile na svobodo skupino mla- deničev, ki so jih aretirali 28. ok- tobra zjutraj pod obtožbo nedovo- ljenega članek v časopisu. Vseh aretirani- cev je bilo 113, med katerimi dva duhovnika, ki so ju osvobodili kma- lu po aretaciji. Za izpustitev na svobodo so morali plačati kavcijo v višini od 15.000 do 350.000 peset.

Poslanska zbornica odobrila s popravki vladni dekret o ukrepih za univerzo

Za dekret so glasovale stranke vladne večine, proti pa so bili KPI, independentisti in MSI

RIM, 23. — Poslanska zbornica je danes odobrila vladni dekret za univerzo, ki ga je ministrski svet pripravil oktobra letos. Poslanci pa so delno spremenili nekatere člene dekreta in zato bo moral senat po- novno razpravljati o tem vprašanju. Za dekret je glasovalo 264 poslan- cev, 173 jih je bilo proti, 4 pa so se vzdržali.

Dekret, ki vsebuje nujne ukrepe za univerzo, ustanavlja 7.500 novih mest rednih profesorjev (2.500 mest do leta 1975), določa nove norme za natečaje na mesto profesorja ne- kega predmeta ali skupine predme- tov, spreminja določila za vključe- vanje v seznam učnega poverjenih disciplinirani imenovanje profesorjev. Dovoljenje univerzam, da sklenejo 9.000 pogodb s študen- ti in diplomiranci, povečuje sklad za stipendije potrebnim študentom in povečuje za 60 odst. organke ne- učeece oseba. Razpisuje nadalje natečaj za dodelitev 3.000 dveletnih stipendij v višini 1.800.000 lir za znanstveno in didaktično izpopolnje- vanje mladih diplomirancev.

Za dekret so volili poslanci strank večine, proti pa so bili misovci, neodvisni levicariji in komunisti. Tu- di stranke vladne večine pa so spre- jele dekret kot predhodni ukrep, ki

naj bo le prvi korak na poti stvar- ne reforme univerze. Značilna je v tej zvezi izjava, ki jo je dal pod- tajnik za Solstvo Lenoci. Ta je po- udaril, da dekret, čeprav ni popoln, ustreza najnujnejšim potrebam u- niverze, kar dokazuje tudi dejstvo, da ga opozicija ni popolnoma od- kilonila. Pribil pa je, da je sedaj naloga vlade in socialistov v prvi vrsti, da se začne čimprej stvarno in širokopotežno reševati vse pro- bleme univerze.

Za neodvisne levicarije je posla- nec Masullo izjavil, da dekret ne ustreza realnim potrebam, ker ne sprejema zahtev, ki so jih postavili šolniki in študentje. Poslanec Na- politano pa je v imenu komunistov izjavil, da nasprotuje dekretu, ker bo ta s svojo pomanjkljivostjo še zaostрил krizo italijanske šole. Na- politano je zlasti kritiziral dejstvo, da dekret ne obravnava izčrpo- vprašanja odnosa med študenti in profesorji, zlasti pa prezira vpraša- nje prisotnosti študentov v vseh odločajočih telesih univerze. Vpra- šanje šole — je zaključil komuni- stični govornik — je odločilnega pomena za našo družbo in je torej vprašanje ob katerem pride lahko do dialektičnega srečanja ljudskih sil kot je dejal na televiziji sena- tor Fanfani.

Inž. Wiesenthal proti podelitvi Nobelove nagrade prof. Lorenzu

DUNAJ, 23. — Predsednik zru- ženja zatiranih Židov inž. Simon Wiesenthal, je pozval avstrijskega znanstvenika prof. Konrada Loren- za, naj ne sprejme Nobelove na- grade, ki so mu jo pred kratkim podelili. Wiesenthal je opozoril na Lorenzov članek iz leta 1940, v katrem je znanstvenik zagovarjal nujnost iztrebljenja ljudi enije ra- se in poudaril, da ni mogoče raz- vrstitev te nagrade s podelitvijo osebnosti ki je pred časom za- govarjala teze krute diktature. Kopijo svojega pisma je Wiesenthal poslal švedskemu parlamentu in tisku.

Ugrabitev na Sardiniji

PATTADA (Sassari), 23. — Ne- znanci so v sardinskem kraju Oschiri, kakih 50 km od Sassari- ja, ugrabili 58-letnega zdravnika iz Pattade Giovannijske Antonia Sa- no. Podrobnosti o ugrabitvi se ni- so znane.

MNENJE ITALIJANSKEGA USTAVNEGA SODIŠČA

Zakonska ločitev v skladu z ustavo

Obrazložitev razsodbe v najkrajšem
času - Izjava odv. Lorisa Fortune

RIM, 23. — Davi se je zbralo na posvetovanje ustavno sodišče. Po posvetovanju se je zvedelo, da je sodišče odbilo zahtevo o ustavni ne- zakonitosti zakona Fortuna — Ba- slini. Ustavno sodišče je torej skle- nilo, da je zakonska ločitev v Ita- liji zakonita. Obrazložitev sklepa u- stavnega sodišča bo dana v najkraj- šem času.

Sklep ustavnega sodišča je po- vzročil po vsej Italiji veliko zani- manje in seveda tudi reakcije naj- različnejših političnih krogov. Po te- lefonu smo poiskali odvetnika Lo- risa Fortune, ki je tudi za naš čas- opis podal naslednjo izjavo: «Sklep ustavnega sodišča je zelo važen ta- ko na pravni, ustavni in tudi stro- go politični ravni. Še enkrat je bi- la torej poudarjena ustavna veljav- nost zakona o zakonski ločitvi pro- ti vsem poskusom, na raznih rav- neh, da bi se ta zakon likvidiral na pravnostavni ravni. Ko se tr- di, da je zakon o zakonski ločitvi v skladu s členom 7 ustave, se isto- časno pravi, da je avtonomija ita- lijanske države celovita in da ni omejena od raznih predpisov členov konkordata med Cerkvijo in fašiz- mom leta 1929. S tem svojim skle- pom je ustavno sodišče izjavilo, da je italijanski parlament ravnal pra- vilno, ko ni sprejel opomb poslan- cev in senatorjev, ki so nasproto- vali odobritvi zakona o ločitvi.»

«Sedaj ne obstajajo več ovire u- stavnega značaja, a zadnja beseda pripada italijanskemu narodu, ki je bil že pozvan, da v tej zvezi po- pove svoje mnenje. Do referendum- ba mogoče prišlo že v juniju leta 1974. Svetujem raznim laičnim sku- pinam v državi, naj ne izgubljajo dragocene časa pri iskanju more- bitnih kompromisov glede ukinitve sedanjega zakona in njegove nado- mestitve z drugim, ki bi bil bolj po godu Vatikanu. Če bomo tako ravnali, ne bomo izgubljali časa in ne bomo niti izgubljali možnosti, da se pravočasno in temeljito pripra- vijo za dokončno zmago tudi v zvezi z referendumom.»

V neki svoji drugi izjavi je od- vetnik L. Fortune izrazil mnenje, da je vsak poskus pri iskanju kom-

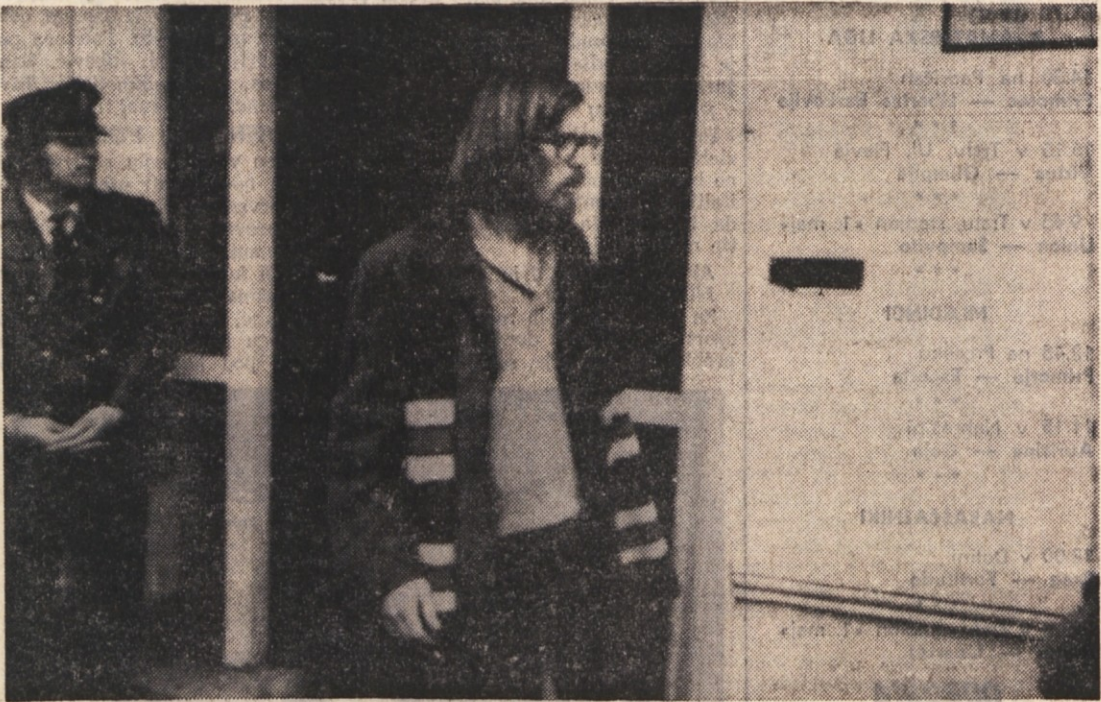
promisa s krščansko demokracijo, da ne bi prišlo do referendum- a, praktično jalov. Premalo časa je, da bi se lahko sklenili spo- razume s političnimi silami, ki nasprotujejo zakonski ločitvi. Če pa bi se to zgodilo, bi šlo le v škodo političnim silam, ki zastop- ajo načelo zakonske ločitve. Zato menim, je še poudaril Fortuna, da je treba opustiti nesmiselne posku- se. Politične sile, ki spadajo v ok- vir ustavnega loka, naj čimprej poskrbijo za sporazum, ki naj bi onemogočil, da bi referendum po- vzročil, hud razkol v državi. V ta namen je Fortuna še izjavil, naj država ostane nevtralna ter naj poskrbi za absolutno neustranost pri kampanji za referendum ter naj zagotovi demokratično uorabo vseh sredstev obveščanja. Stranke ustavnega loka naj sklenejo spo- razum, da bo referendum potekel v najlepšem redu. Na kraju je še opozoril cerkvene kroge, naj se ne vmešavajo v zadeve italijanske re- publike.

Poslanec Antonio Baslini je de- jal, da je sklen ustavne sodišča še enkrat potrdil legitimnost za- kona o ločitvi in da je bila s tem potrdjena suverenost in avtono- mija države.

Radikalna stranka je sporočila, da bo 4. decembra letos uradno zahtevala od pisarne kesarjskega sodišča odločitev za zbiranje na- pisov, katerega namen je sklica- nie referendum, ki naj bi razve- lijavil konkordat med italijansko državo in katoliško, cerkvijo.

Aretiran voditelj portugalske opozicije

LIZBONA, 23. — Iz dobro ob- veščenih virov se je izvedelo, da je portugalska policija aretirala Hermína de Palma Inácia, enega izmed ustanoviteljev in voditeljev nekega opozicijskega gibanja na Portugalskem. Inácia so prvič are- tirali že leta 1967, kasneje pa je pobegnil iz zapore.

Šest mladincev je večer za eno uro zasedlo grško veleposlaništvo v Haagu, da bi protestiralo proti krutini represiji v Grčiji. Po demonstraciji so mladinci, kot kaže slika, prostovoljno zapustili veleposlaništvo

Afera Watergate škandal za ... petičence

WASHINGTON, 23. — Zadeva Wa- tergate je afera, ki si jo lahko privoščijo le bogate države. Po raču- nih izvedenecv lista «Washington Post» so morali ameriški davkopla- čevalci seči zaradi tega škandala globoko v žep in plačati okrog 6 milijonov dolarjev (tri milijarde in pol lir). Ne gre pa pozabiti, da je list pri svojem računu upošteval le stroške javnih organov in prezrl stroške zasebnikov za odvetnike in zgubo, ki so jo ZDA utrpeli, ker so nekateri funkcionarji osredotočili svojo pozornost na volnoso afero in zapostavili svoje običajno delo.

Največ denarnih sredstev je do- slej požrl urad posebnega javnega točilca (2.800.000 dolarjev) in pri- pomniti je treba, da namerava se- danji tožilec Jaworski voditi pre- iskavo še najmanj dve leti. Tudi milijonček, ki ga je imela na raz- pologo preiskovalna komisija sena- ta je že skopnel, da sploh ne govo- rimo o izdatnih stroških Bele hiše za plače odvetnikov.

Rezultat preiskave je bil doslej: obsodba materialnih vlomilcev v palačo Watergate in obtožba drugih šestih «radovednih» funkcionarjev. GENOVA, 23. — Če neki delavec zbolí med dopustom, lahko nadokna- di zamujene proste dneve. Tako je razsodil pretor v Genovi Giovanni Russo, ki je ugodil zahtevi ladjele- ničkega delavca Maria Gialdinijske, Gialdini je zahteval od podjetja, da mu dovoli, da nadoknadi zamu- jeni dopust, ker pa je bil nega- tiven odgovor, se je obrnil na so- dišče.

Italijanska avtomobilska družba Alfa Romeo je večerj predstavila tisku svoje novo vozilo alfasedo TI. Gre za športno verzijo znane limuzine. Kot vse alfe se tudi enovrojenec lahko ponaša z odličnim podvozjem, dobrimi servozavorami in vzpornim motorjem.